KISA BİR CEHENNEM ZİYARETİ

STEVEN L. PECK

Kara Çınar

ÇEVİREN: YOSUN ERDEMLİ

Steven L. Peck
Felsefe ve bilim tarihi alanında akademik çalışmalar yapan ve dersler veren evrimsel biyolog Peck'in yazıları *American Naturalist, Newsweek, Evolution, Trends in Ecology and Evolution, Biological Theory, Agriculture and Human Values* ve *Biology & Philosophy* gibi mecralarda, kurgu eserleri ve şiirleri ise *Dialogue, Bellowing Ark, Irreantum ve Red Rock Review'da* yayımlanmıştır. Utah'ta yaşayan Amerikalı yazar, 2011'de Science Fiction Poetry Association [Bilimkurgu Şiir Derneği] tarafından verilen Rhysling Ödülü'ne aday gösterilmiş, 2012'de de *The Scholar of Moab* adlı romanıyla Montaigne Ödülü finalisti olmuştur.

Yosun Erdemli
İstanbul Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı mezunudur. Çevirmenler Meslek Birliği ÇEVBİR'in kurucu üyelerindendir. Isaac Asimov'dan *Sonsuzluğun Sonu* (Monokl, 2015), Robert E. Howard'dan *Almuric* (Monokl, 2012), Kevin Stein'den *Majere Kardeşler* (Laika, 2009), Mary Kirchoff'tan *Kenderyurdu* (Arkabahçe, 2003) gibi çevirilerinin yanı sıra Brandon Sanderson, Terry Pratchett ve Frank Herbert'ın eserlerinde editör olarak imzası bulunmaktadır.

Çınar Yayınları: 143
Kara Çınar: 1

Özgün adı: A Short Stay in Hell
© 2012, Steven L. Peck
© 2019, Çınar Yayınları

Yayın yönetmeni: Derviş Şentekin

İngilizce aslından çeviren: Yosun Erdemli
Dizi editörü: Yankı Enki
Kapak tasarımı: Cüneyt Çomoğlu
Sayfa tasarımı: Pınar Demirhan

1. basım: Şubat 2019, İstanbul
ISBN 978-975-348-413-8
Çınar Yayınları sertifika no: 40620

ÇINAR YAYINLARI
Ömer Avni M. Emektar S. No:18 Gümüşsuyu 34427 İSTANBUL
Telefon: (0850) 277 04 15

Baskı: Optimum Basım
Tevfikbey Mahallesi Doktor Ali Demir Caddesi No 51/1 34295
Küçükçekmece/ İstanbul
Tel: 0212 463 71 25 Sertifika no: 41707

Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni alınmaksızın hiçbir şekilde kopyalanamaz, elektronik veya mekanik yolla çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

Çınar Yayınları, Kırmızı Kedi Yayınevi'nin tescilli markasıdır.

KISA BİR CEHENNEM ZİYARETİ

STEVEN L. PECK

ROMAN

Çeviren: Yosun Erdemli

çınar®

GİRİŞ

Çok kişiyi sevdim, ama neredeyse sonsuzluğa uzanan hayatımda tek bir gerçek aşkım oldu; kitaplığın dibine bensiz düşen Rachel. Onu kısacık bir zaman için mi tanımıştım? Ne garip, yıllar fark edilmeksizin akıp giderken varoluşun bir ânı varlığımızı derinden yaralayabiliyor, kısa bir aşk bilincimizin mutlak yapısını sonsuza dek şekillendirip tanımlayabiliyor. Ama hızlı gidiyorum. Sanırım en baştan başlamalıyım; çok eskide kalmış, ufku her tür insan ölçüsüne göre paralel sayılacak iki Öklid çizgisinin yakınsaklığındaki birleşme noktası olan başlangıçtan.

İlk yılları anlatmak çok daha kolay. Bunlar macera, dostluk ve sevgi dolu yıllardı. Sayısız yıllar boyunca kimseyi görmedim. Yine de, bu kadar zaman sonra bile hâlâ başkalarının sesini, merdivenlerde ayak seslerinin çınlayışını veya uzakta siluet halinde hareket eden birini dinliyorum. Bir defasında, bir yılı salt dinleyerek geçirdim. Başka bir defa, kitaplığın derinliklerine bakabilmek

için büfeden aldığım şeffaf koyun bağırsağından yapılmış bir teleskop kurmaya çalıştım. Yoğun çabalarıma karşın başka bir kişiyle karşılaşamadım. Bu geniş mekâna dağılıp gittik ve birbirimizi bulamıyoruz. Sanırım hepimiz tek başınayız.

Ama hâlâ çabalıyorum. Hesaplarıma göre (ki bunun doğru olduğunu biliyorum, zira bu yerde, hafızam en küçük ayrıntıyı bile unutmuyor gibi) sayısız ışık yılları boyunca en alt kattan şu anda elimde bu kitapla oturmuş, buradaki hayatımı okuduğum bu kata kadar tırmandım. Bu benim hayat hikâyem değil, o yüzden fazla bir önemi yok, yine de okudukça böyle bir kitap bulmuş olmama hayret ediyorum. Aradığım kitaba çok benziyor. Bazen, aradığım cildin yerini tarif eden kitabı keşfedeceğimi hayal ediyorum. Ama heyhat, onun doğru kitap olduğunu nereden bileceğim? Kitaplıkta aradığım kitabın belli bir katta olduğunu iddia eden sayısız kitap var. Ve yine, kitaplığın yükseklik ve derinliğini ifade edebilecek kadar büyük bir rakamın tek bir kitapta bulunması imkânsız. Sanırım bu monoton mekânda aptalca düşünceler beslemek kaçınılmaz bir şey.

Birçok hazine buldum. Birkaç çağ önce dünyadaki sindirim geçmişimi açıkladığını düşündüğüm bir kitap buldum; baştan sona dek, her bir öğünü, yiyeceğin nasıl kimyasal bileşimine ayrılıp ardından bağırsaklara gönderildiğini açıklayan bir kitap. Ayrıca Mickey Spillane romanlarına çok benzediğine emin olduğum bir seriden de hoşlandım. Yine yedi yüz milyar yıl boyunca yanımda

kısa öykülerden oluşan bir kitap taşıdığımı hatırlıyorum; kimi fantazi, kimi aşk öyküsüydü ve biri de farstı. Mükemmel bir kitaptı. En sevdiğim öykü sonuncusuydu. Bir zamanlar bir çim biçme makinesi onarım şirketinin kudretli sahibi olan, karanlığa ve umutsuzluğa düşmüş bir maymun hakkındaydı. Teknolojik değişikliklere ayak uyduramaz olduğunda sektördeki büyüklüğünü ve şöhretini kaybettiği için üzülmesini anlatıyordu. Din arayışından dokunaklı biçimde bahsediyordu. Öykünün sonunu düşündükçe hâlâ gözlerim yaşarır (size söyleyip tadını kaçırmayacağım).

Yakın zamanda bulduğum bir kitap, 111 ile 222'nci sayfaların arasındakiler hariç rasgele karakterlerle doluydu; bu sayfalarda Tanrı'nın evreni, büyük kitaplığı ayıklama, en güzel ve anlamlı kitapları bulma yoluyla yarattığı yorumu yapılmıştı. Kitabın iddiasına göre eski evrenimin var olduğu on altı milyarcık yıl içinde, gezegendeki insan varoluşunun kısa fakat yaratıcı yıllarında muazzam bir düşünce ve edebiyat deposu meydana gelmişti. Bu kitap evrimin, gelişigüzel yerleştirilmiş kitaplıkta azar azar dağıtılmış tutarlı ve okunabilir kitaplar dizisini bulmak için en etkili sınıflandırma algoritması olduğu düşüncesini içeriyordu. Bu sav benim için özel bir anlam taşıyordu, zira böylesine uzun bir tutarlı metin dizisi bulalı neredeyse 160 milyar yıl olmuştu. Böyle zevkli bir eser bulmak gerçekten de bir hazineydi; özellikle böylesine uğurlu sayfa numaraları arasına kurulmuş uygun bir tez olması.

Bağışlayın. Hızlı gidiyorum. Cehennemdeki hayatımı ve yüce iblisin beni buraya gönderdiği uğursuz günü anlayabilmeniz için en baştan başlamalıyım.

Mülakatla başlamam gerek, yoksa bunların hiçbirinin bir anlamı olmayacak. O halde başlıyorum:

Usta iblis geniş, yüksek sırtlı kırmızı deriden iskemlesinde rahatça geriye yaslandıktan sonra önünde oturan dehşet içindeki beş konuğundan beriye, arkasındaki pencereye döndü. Oda iyi aydınlatılmıştı, uzun tüp biçiminde ampuller tavan boyunca fonksiyonel çiftler halinde uzanıyor, odaya yumuşak, profesyonel bir hava veriyordu. Zevkli biçimde oraya buraya yerleştirilmiş saksı bitkileri odada orantı ve düzen hissi sağlıyordu. Buraya ait görünmeyen tek şey o iblisti.

Canavarın sarı gözleri, masasının arkasındaki duvarı kaplayan geniş çerçeveli pencereden düşünceli biçimde dışarı bakıyordu. Camın arkasında, oynaşan kızıl bir parlaklıkla aydınlatılmış geniş bir mağara vardı. İblis içini çekti ve siyah uçlu toynaklarından biriyle bacağını kaşırken altındaki sahnede yavaşça kaynayan şeker şurubunu andırırcasına koyu kabarcıklar çıkaran eriyik lava yatağını izledi. Ateş gölünden ara sıra alevli bir fıskiye şiddetle patlayarak geniş mağaranın tavanını sıcak lavayla sıvıyor, ardından lava tekrar iri damlalar halinde yavaşça muazzam magma gölüne damlayarak yüksek, koyu şapırtılarla parlak turuncu sıvı bir kaya oluşturuyordu. Gölün içinde, ıstırapla haykıran, feryat eden insan gruplarının havuzda

ilerlemeye çalıştığı görülüyordu ve çığlıkları kalın cam pencereden içeri sızmasa da yüzlerindeki sessiz acı ve korku, durumun dehşetini oturan beş konuğa anlatıyordu. Beşi de titriyordu ve soluk soluğaydı.

Gölün kenarında ufak gölgemsi iblisler, çentikli deri kamçıları ve uzun, paslı yabalarıyla, umutsuzca havuzdan çıkmaya çalışan bu ruhları kaynayan merkeze geri püskürtüyorlardı. Sarı gözlü iblis kendisine korkudan irileşmiş gözlerle bakan üç adam ve iki kadına döndü. İnsanlar kaba ketenden kalın beyaz cübbeler içindeydi. Ayakları çıplaktı ve hareket ettikçe gürültülü biçimde gıcırdayan dengesiz gri metalden katlanır sandalyelerde oturuyorlardı.

Heybetli iblis uzun boyluydu, iki buçuk metre kadar. İri keçi bacaklarındaki kaba, kalın tüyler ona klasik Pan'ın çekiciliğine sahip olmayan bir satir havası veriyordu. Göğsü son derece kaslıydı, yüzü gibi itfaiye aracı kırmızılığındaydı ve zehirli, kükürtlü bir koku salan ince bir nem katmanıyla kaplıydı. Biçimli kolları orantısız biçimde uzun görünüyordu ve ellerinde tehlikeli, kama benzeri pençeler vardı. Muazzam kafası, alev çıkaran geniş burun delikleri ve kendi iç ışığıyla parlar görünen iri, sarı kedi gözleriyle bölünmüştü. Kafasının üzerinde antilobunkine benzer bir çift iri boynuz, hafif bir spiral çizerek bir metre kadar yukarıya yükseliyordu. Kabarık yelesi, sinekkaydı çenesi ve yanaklarıyla çarpıcı bir zıtlık oluşturuyor, kafasının iki yanından çıkan parlak kırmızı renkte sivri yarasa kulakları bir dobermanınki gibi dik ve dikkatli duruyordu. Dişleri sivriydi, korkunç çehresine ayrıca iki aşırı büyük, kötücül köpek dişi eklenmişti.

Gülümsedi; acımasız, şeytani bir tebessümle değil, gerçekten memnun ve mutlu bir sırıtışla. "Eh, ne diyebilirim ki... hoş geldiniz. Cehenneme hoş geldiniz."

Güler yüzle kollarını açtı.

"Şeytan?" diye fısıldadı kadınlardan biri boğuk bir sesle.

"Ehrimen? Yo, yo, yo. O kadar önemli değilim. Ben Xandern, Yazatalardan biriyim. Önemsiz bir görevli. Umarım hayal kırıklığına uğramadınız?" Gerçekten endişelenmiş görünüyordu.

Kadınlardan biri başını salladı ve hıçkırarak arkasını döndü.

"Pekâlâ, bakalım. Bugün nelerimiz varmış?" Masasındaki kırmızı bir dikdörtgeni alarak işaretparmağının uzun, keskin tırnağıyla cihazı tıkırdatmaya başladı.

"Hmm... hmm..." diye mırıldanırken hafif şaşkın bir ifadeyle cihazın ekranına bakıyordu.

"Lester Green?" dedi, aniden başını kaldırıp rahatsız metal sandalyelerde oturan adamlardan birine bakarak.

Bu adam, korkudan ziyade sakin, çarpıcı bir güven hissi yayıyordu; restoranda, yemekte standartlarına uymayan bir kusur bulup geri göndermeye alışkın biri gibi.

"Bir hata yaptınız," dedi yumuşak, fakat kesin bir kararlılıkla. "Benim burada olmamam gerek."

"Hata mı?" diyen iblisin yüzünde afallamış bir ifade vardı. "Gayet mümkün, gayet mümkün. Cehennemde işler her zaman beklendiği kadar düzgün gitmiyor, değil mi?" Dikdörtgeni kaldırdı ve birkaç tıklamanın ardından okumaya başladı. "Bakalım. Lester Green. 1294 Battle

Lane. Forrest City, Arkansas. Karısı: Sarah Green. Dört çocuk: Matthew, Mark, Jessie ve Caleb. Fırtınada golf oynarken öldü, yıldırım çarptı," dedi diğer misafirlere, ek bilgi olarak.

"Her şey düzgün görünüyor," dedi yüce iblis sesinde hafif bir sabırsızlıkla.

"Hayır, bakın, ben kurtarıldım. Daima ve ebediyen. Vaizin çağrısıyla öne çıktım ve kuzunun kanıyla yıkandım. İsa tarafından kurtarıldım. Kim beni Tanrı'nın elinden alabilir?"

Adam konuşurken ayağa kalkmış, yüzünü yukarı çevirmiş ve ellerini haykırışla yukarı açmıştı. "İsa, bana yardım et!"

İblis merakla ona baktı. "Yani sen Hıristiyan mıydın?"

"Evet. Size bunu anlatmaya çalışıyorum. Burada olmamalıyım. Ben kurtarıldım," diye bağırdıysa da, cesareti sönüyordu.

"Eh, sorun da burada. Tek gerçek dine katılmadın."

"Ne? Size söylüyorum, ben Hıristiyan'dım. Her gün İncil okudum. Her pazar TV'deki evangelistlere para bağışladım. Ve kurtarılmıştım."

"Hayır. Üzgünüm. Korkarım gerçek din Zerdüştlük. Kör talih. Hıristiyanlık tek gerçek dinden kesinlikle çok şey aldı ama ne yazık ki yeterince değil. Yeterince bile denemez."

"Zer-ne-lik? Hiç duymadım. Nasıl gerçek din olabilir?" Adam afallamıştı.

"Zerdüştlük mü? Oh, aynı anda hiç birkaç yüz binden fazla takipçisi olmadı, çoğunlukla İran ve Hindistan'day-

dılar, ama gerçek bu. Tek gerçek inanç. Zerdüşt değilsen korkarım cehenneme gideceksin."

Adam şaşkınlıktan taş kesilmişti. "Bu adil değil."

İblis neşeli bir kahkaha attı. "Eh, siz İsa'nın adını bile bilmeyen tüm o Çinlileri cehenneme gönderirken adildi ama. Değil mi? Ne kadar da zalim ve kötü bir cehennemdi o. Sizin cehenneminiz zaten bizim küçük, seni-biraz-yola-sokmalı cehennemimiz de değildi. Sizinki sonsuz lanetlenmeydi. Hiç değilse gerçek Zerdüştlük sisteminde er geç cehennemden çıkıyorsun. Sonsuzluğun ne kadar uzun olduğuna dair fikrin var mı? Tanrım, siz insanların hayal gücü ne kadar geniş! Nasıl bir Tanrı sizi sonsuza kadar yanmaya terk eder? Çoğunuz bunu komşunun köpeğine bile yapmaz, her gece saat ikide hiç durmadan havlasa bile. Tanrı'nın günahkâr çocuklarını göndereceğini hayal ettiğiniz bir cehennemde acı çeken bir köpeği on dakika boyunca izledikten sonra hayvana merhamet edilmesi için yalvarırdınız. Bu çılgınlık. Birkaç varlık yaratıyorsun ve sana itaat etmeyenler sonsuza dek pişiyor mu? Hadi canım." İblis iri kafasını hayretle salladı.

Kadınlardan biri, kısa kızıl saçlı sevimli bir kız elini kaldırdı. "Yani cehennemde sonsuza dek kalmayacak mıyız?"

İblis güldü. "Elbette hayır. Elbette hayır. Cehennemde aydınlanıp bilgelik kazanacaksınız. Ceza? Evet. Ama sonsuza dek değil."

"Yani bu insanlar da çıkacak mı?" diye sözünü sürdürdü kadın, titreyen eliyle pencerenin dışında acı çekenleri göstererek.

İblis bir an düşündü. "Sanırım size bunu söylememeliyim... eh, zararı yok, bu politikayı hiçbir zaman kabul etmedim zaten... ama bunların hepsi sahte. Ofis pencerelerinde bu sahneyi oynatıyoruz, sırf yeni gelenlerin işleri ciddiye almasını sağlamak için. Bunların hepsi oyuncu. Yarım saat kadar sonra çıkıyorlar. Yani... eh, devam edelim."

İnsanlar şaşkına dönmüştü.

İblis ayağa kalktı. "Evet Hıristiyan Lester, seni nereye gönderelim?"

"Bu gerçek değil," diye haykırdı adam.

İblis, adamın sinir krizine aldırmıyordu. Avuç içi cihazına tıklamaya başladı. "Hayır... hayır, bu değil, hayır, hayır... belki, hayır, of! Hayır, bunu yapmamalıyım, ama... hayır, bu çok zalimce... kesinlikle yapmamalıyım."

Aniden kıkırdayarak içini çekti. "Ah, neden olmasın? Yüce Tanrı ironiyi de yarattı."

Bu sırada Lester tüm bunların adaletsizliği hakkında avazı çıktığı kadar haykırıyordu.

"Adaletsiz mi?" diye sordu iblis iğneleyici bir tonda. "Adalet, kendi lehine olmadığı sürece hayatında bir gün bile umurunda olmadı. Hoşça kal." Tırnağıyla dikdörtgene tıklamasıyla beraber, adam hakaretlerinin ortasında aniden kaybolarak odayı buz gibi bir sessizliğe boğdu.

İblis tekrar cihazına dönmüş, kendi kendine bir şarkı mırıldanıyordu. "Bu iyi geldi. Düşünmeyen, tepkisiz tiplerden nefret ederim. Bu cehennem onun kibrini biraz kıracaktır... Ebedi cehennem! Nasıl bir hayal gücü."

Düşünceli şekilde cihaza tıklarken herkes boş boş ona bakıyordu.

"Julia Hanson?" dedi pencerenin dışındaki ateş gölünü sormuş olan kadına. "Bekâr. Chapel Hill, Kuzey Carolina Üniversitesi'nde Biyoloji Profesörü. Müzmin ateist. Yabanarısı toplumunun evrimi üzerine çok sayıda makale yazmış. Çok ilginç olduklarını da eklemeliyim. Vay vay vay, burada olduğunuz için gerçekten şaşırmış olmalısınız? Ha? Demek bir Tanrı varmış. Şimdi inanıyor musunuz?"

Korku içindeki kadın sadece başını sallayıp "Delirdiğime eminim," diye mırıldanabildiyse de kendi kelimelerine ikna olmuşa benzemiyordu. Bir an sonra sordu, "Yani Tanrı var mı?"

İblis başını salladı. "Evet, elbette. Bilginin Efendisi, Ahura Mazda. Ben onun naçiz uşağıyım."

"İblislerin Şeytan'ın kontrolü altında olduğunu sanıyordum? Gücün karanlık tarafı gibi."

"Niye az da olsa Zerdüştlükle ilgilenmiş kimse gelmez bana?" dedi iblis, üzüntüyle başını sallayarak. "Hayır, bu Hıristiyan düşüncesi. Ehrimen Tanrı'ya isyan etti, ama cehennemi mi yönetiyor? Tanrım, hayır. Gerçekten evreni yönetiyorsa Tanrı'nın cehennem gibi bir şeyin varlığına göz yumacağını nasıl düşünebilirsiniz? Tanrım. Cehennemi yönetmek büyük bir hayal gücü ve deha sanatıdır, Bilge Hüküm Tanrısı'ndan başka kim buradan sorumlu olabilir?"

Kadın kıyafetine bakarak mırıldandı. "Yabanarıları hakkında daha çok şey biliyorum."

"Evet öyle," dedi iblis heyecanla, aklına parlak bir fikir gelmişçesine çılgınca cihaza tıklıyordu.

"İşte," dedi gülümseyerek. "Hoşça kal."

Kadın gitmişti.

Birkaç soru, birkaç tıklama, kimisi yalvarıyor, kimi sessiz, ama insanlar teker teker kayboldu ve geride, sandalyesinde oturan tek bir adam kaldı.

"Vay vay, en iyisi sona kaldı ha?.... Soren Johansson, beyin kanserinden ölmüş... hımm, genç bir ölüm, daha kırk beş yaşında. Dört çocuk. Eh, seni özleyeceklerine eminim. Belli ki iyi bir koca, iyi bir babaydın... fena bir Mormon değilmişsin." Gülümsedi. "İyi bir Zerdüşt olurdun. Şimdi, sana hangi cehennem uyar? Bakalım, okumayı seviyormuşsun... aslında kitapları çok seviyormuşsun. İlginç."

İblis aniden başını kaldırdı.

"Hoşça kal."

Ve böyle başladı.

Bu kitabı cehennemde geçirdiğim 23^{439}. gün civarında buldum. Sadece buradaki tesadüfi olasılıklardan biri olsa da, sanki ben yazmışım izlenimini veren bu kitabı bulmak ne garip. Gerçek olaylara öylesine yakın ki, oluğa yerleştirecek ve kaderimi değiştirip değiştirmediğine bakacağım. Küçük ve önemsiz farklılıklar var. Çağların sonsuzluğunu nasıl tanımlayabilirsiniz ki? "Çağ" gibi ufak bir kelime nasıl olur da sonsuzluğa, ölçülebilen tüm zaman aralıklarından daha yakın bir süreyi tanımlayabilir? Burada geçen zamanı tasavvur edebileceğiniz

hiçbir benzetme bilmiyorum. Dünyadaki hayatım öylesine geride kaldı ki, dünyada yaşadığıma benzer trilyonlarca evren geçip gitti. Sayısız büyük patlamada, her biri bir milyar nesil görmek üzere oluşan ve ince, donuk bir kahverengi toza dönüşen güneşleriyle sayısız evren vücut bulmuş olmalı. Bu kadar zaman sonra buruk değilim, neredeyse hiçbir şey hissetmiyorum. Artık sadece arıyorum.

1

BAŞLANGIÇ

İblisten ayrıldığımda kafam karışıktı ve sadece muazzam, geniş bir binada olduğumu fark edebilmiştim. Gariptir ki, hissettiğim dehşet, kafa karışıklığı ve korkuya karşın şaşkınlıkla kendimi yıllardır olmadığı kadar iyi hissediyordum. Ölmeden önce çok acı çekmiştim, şimdi ise sağlığımın mükemmel olduğunu hemen anladım. Ellerime baktım. Nikâh yüzüğüm gitmişti. Yaralar ve yaşın getirdiği benekler kaybolmuş, geride güneş altındaki gençliğimden gelen seyrek çiller kalmıştı. Ön dişlerime dokundum, uzun zaman önce sarhoş bir sürücüyle kafa kafaya çarpışmanın sonucunda kırılan dişlerimin yenilenmiş ve sivri, zikzaklı alt dişlerimin düzelmiş olmasına şaşırmıştım. Sanırım bir bedenim olduğuna da şaşırmıştım. Bir Mormon olarak, dirilişimin ardından er geç mükemmel bir bedene sahip olacağıma inanıyordum, ama ölümün hemen ardından bir ruhlar dünyasına gitmem gerekiyordu. Bunun böyle olmadığı açıktı.

Kendimi kaybolmuş ve şaşkın hissettiğimden, dünyadaki ölümlü hayatımda sıkça olduğu gibi dua etme arzusu duydum. Hayattayken çoğunlukla diz çökerek dua eder, Tanrı'nın kutsamasını ve yol göstermesini dilerdim. Yine diz çökerek duaya başladımsa da içim şüphe ve korku doluydu. Cehennemde dua edebilir miydim? Cehennemden çıkmak için dua edebilir miydim? Şimdi kime dua ediyordum? İnandığım Tanrı nazik, bilge bir Göksel Baba'ydı ve beni sevdiği için kurtarmak üzere oğlunu göndermişti. Sonsuz bir planı vardı, bu hayatta emirlere uymam ve uygun bir alın yazısına sahip olmam koşuluyla Tanrı katına çıkabilecektim. Dirilişe kadar diğer ölü ruhlarla öğretileri paylaşmak üzere bir ruhlar dünyasına gitmem gerekiyordu. Sonra Göksel Krallığa gidecek ve sonsuza dek karımla beraber yaşayacaktım. Göksel Baba gibi bir Tanrı olacak ve evreni dolduran henüz yaratılmamış zekâları kurtarma işini sürdürecektim. Bu cehennem, inanç sistemimde hiçbir yere uymuyordu.

Ağlamaya başladım. Bebek gibi zırladım, gözyaşlarım beyaz önlüğüme damlıyordu. Dua ettimse de kör bir şaşkınlıkla çevrelenmiştim. Zerdüştlük hakkında hiç bilgim yoktu. Karımı ve çocuklarımı özlüyordum. Evimin, işimin ve rutinlerimin tanıdık izlerini özlüyordum. Sorular kafamda büyüyordu. Dua etmeli miydim? İblis, Tanrı'nın adının Ahura Mazda olduğunu söylemişti. Nazik ve sevecen miydi? Mizacı nasıldı? Hatta Mormon olarak geçirdiğim hayatımda dua ettiğim Tanrı gibi eril miydi? Tanrıça olabilir miydi? Bunları bilemeyecektim.

Tanrı'nın neye benzediğini bilmiyorsanız nasıl dua ederdiniz? Belki Tanrı bir iblisti; bu, dünya hayatındaki acıların çoğunu açıklayabilirdi. Duanın bir faydası olacak mıydı? Bilemiyordum.

Aniden, geleli daha birkaç dakika olmuştu –ya da bana öyle gelmişti– ki ışıklar söndü ve karanlıkta ağlayarak uykuya daldım.

Sabah altıda –altı olduğunu biliyorum, zira yanımdaki duvarda geniş (neredeyse iki metre çapında), ilkokul öğretmenimin masasının tepesinde asılı duranın dev bir versiyonunu andıran yuvarlak bir saat vardı ve altındaki dijital tabelada "Yıl 0000000, 2. Gün" yazıyordu– ışıklar önceki gece söndüğü gibi aniden yandı.

İlk kez çevremi dikkatle inceleme fırsatı buldum. Genişliği üç buçuk metreyi bulan uzun bir koridordaydım. Odanın bir tarafında, yerden bir metre kadar yukarıda, muhtemelen dehşet verici bir boşluğa düşmemi önlemek için kalın metalden boruya benzer bir korkuluk uzanıyordu. Korkuluk yumuşak kahverengimsi kırmızı renkteydi ve hayvanat bahçesindeki tel kafeslerin önündeki alçak çitleri andıran yuvarlak köşeler ve kıvrımlarla süslenmişti. Uçsuz bucaksız koridor boyunca uzanıyor ve nihayet, sonsuza uzandıkları yanılsaması sağlayan paralel aynalara bakmakta olduğumu düşündüren bir birleşme noktasında kayboluyordu. Korkuluğun üzerinden, koridorun uzayıp gittiği ölçüde dipsiz görünen boşluğa baktığımda büyük bir binanın üst katlarından birinde olduğumu gördüm. Boşluğun diğer tarafındaki katlar,

şu anda bulunduğuma benzeyen bir katlar dizisini andırıyordu. Otuz metrelik aralığın diğer tarafındaki katlar yukarı ve aşağı yönde göz alabildiğine uzanıyordu. Her katta sıra sıra kitap vardı. Milyonlarca (çok geçmeden bunun ne kadar korkunç bir hafifseme olduğunu göreceksiniz). Burası bende, her katta hapishane hücreleri yerine raflarda dizili kitaplar bulunan bir cezaevi izlenimi bırakmıştı.

Zemin soluk, gri renkte, kamu binalarında sıkça görülen kullanışlı bir halıyla kaplıydı. Uçurumun iki tarafında etrafa dağılmış insanlar görülüyordu, kimi ayakta dikilerek boş boş bakıyor, kimi sersemlemiş biçimde yürüyor, kimi hıçkırarak ağlıyor, kimi de geçen gece yaptığım gibi diz çökmüş umutsuzca dua ediyordu. Herkes benim gibi afallamış ve korku içinde görünüyordu. Kimse konuşma taraftarı değildi; hepsi de benim gibi, beklenmedik biçimde atıldığımız bu garip öbür dünyayı kavramaya çalışmakla meşguldü.

Dönüp çevremi incelemeye başladım. Yattığım yerdeki kitap rafları arasında bir boşluk buldum. Bu garip binanın panoramik manzarasını gördüğüm parmaklıktan diğer tarafa baktığımda, kitap sıralarındaki bu boşluğun her katta yaklaşık iki yüz elli metrede bir tekrarlandığını gördüm. Boşluklar birbirinin eşiydi: Her birinde geniş siyah kollar ve ortasında dijital bir tarih tabelası olan yuvarlak bir saat bulunuyordu. Koridordaki her saatin önünde, parmaklığın yanında ufak bir büfe duruyordu. Saatin yanında kurallar ve tavsiyeleri içeren bir levha vardı.

Ayrıca küçük bir odanın girişi de görülüyordu. En yakındakinden içeri baktığımda düzenli biçimde toplanmış yedi yatağı olan ufak bir odaya açıldığını gördüm, kapının kasası parmaklıkla aynı metalden yapılmıştı. Her yatakta bir şilte, çarşaf, yastık, battaniye ve üzerimdekiyle aynı bir önlük vardı. Girişin yanında bir musluk bile mevcuttu. Küçük yatak odasının bitişiğinde duşu, lavabosu ve lavabonun karşısındaki duvarda boy aynasıyla geniş bir banyo bulunuyordu. Diş fırçası veya tıraş makinesi gibi araçlar yoktu; ancak tuvalet kâğıdı, kâğıt mendil ve sıvı sabun vardı. Nedense her zaman tuvalete gitmeyi dünyevi, öbür dünyada gereksiz olacak bir iş olarak düşünmüştüm. Daha birçok sürprizle karşılaşacaktım.

Aynada, en son kendime baktığımda gördüğüm sıska, kanserden ölmek üzere olan kırk beş yaşında birini değil, yirmi beş yaşında sağlıklı bir versiyonumu gördüm. Vücudum biçimli ve kaslı, saçım düzgünce kesilmiş ve her zamanki gibi ortadan ayrılmıştı. Dişlerim hayal edebileceğimden de beyaz ve düzgündü. Kısa bir an, şen bir tatmin duygusuna kapıldım. Kendi dinimde her zaman inandığım gibi *dirilmiştim*. Kaslarımı gererek kusursuz tebessümümün tadını çıkarırken sağlıklı olmaktan mutluluk duyuyordum. Mormonların inandığı gibi, diriltilmiş bedenimin bozulmaz olduğunu düşünerek kendimi tırnaklamaya çalıştım. Cildimin kolayca kanaması beni hayal kırıklığına uğrattı. Ve canım yanmıştı. Bu, hayal ettiğim gibi bir öbür dünya değildi. Kesinlikle değil.

Banyoya bir adam girdi ve yeni, biçimli görüntümü izlediğimi gördü. Hızlı bir "Affedersiniz!" ile dışarı çıkarak beni şaşkınlığımla baş başa bıraktı.

Koridora çıkarak saatin yanındaki levhaya baktım. Harfler kalın ve siyahtı, hız sınırı levhasının yüzeyi gibi yansıtıcı bir zemin üzerine yazılmıştı. Şöyle diyordu:

> Cehenneme hoş geldiniz. Bu cehennem, dünyanızdan Jorge Luis Borges'in "Babil Kitaplığı" adlı kısa öyküsüne dayanmaktadır. Burada muhtemelen yazılabilecek olan bütün kitapları bulabilirsiniz. Gitmeye hazır olduğunuzda, dünyadaki hayat hikâyenizi (imla, dilbilgisi vs. hatalar içermeksizin) anlatan kitabı bulun ve bu levhanın altındaki yarığa yerleştirin. Öykü kabul edilirse, hayalinizin ötesinde harikalar ve mutluluklarla dolu harikulade bir cennete alınacaksınız. Burada kaldığınız sırada Zerdüştlük hakkında bir kitap okumak isteyebilirsiniz. Özel bir düzenleme sayesinde her katta bir tane bulunuyor. Diğer kitaplar rasgele dağıtılmıştır. Yiyecek büfesinde yemek istediğiniz her şeyi bulabilirsiniz. İstemeniz yeterli olacaktır. Cehennemde kaldığınız sürede birkaç basit kurala uymanızı istiyoruz:
>
> 1. Lütfen kibar olun. Başkalarına, size davranmalarını istediğiniz gibi davranın. Aksi bir tutum size ve çevrenizdekilere mutsuzluk ve acı verecektir.
>
> 2. Umudunuzu kaybetmeyin. Hiçbir şeyin sonsuza dek sürmediğini unutmayın. Bir gün bu da eski bir hatıra olacak.

3. Temizlenmesini istediğiniz havluları yere bırakın. Tekrar kullanmak istediklerinizi asın.

4. Mülkiyetinizde olmayan kitaplar her gece raflardaki asıl yerine dönecektir. Dokunmakta olduğunuz kitap sizin mülkiyetinizde sayılacaktır.

5. Öldürülmeniz halinde ertesi gün hayata geri döneceksiniz. Lütfen ölümden olabildiğince kaçının.

6. Cehenneme girmeden önce yaptığınız tüm sözleşmeler, senetler, taahhütler, akitler, vaatler ve sözler geçersizdir. Bunlar arasında aşağıdakilerle sınırlı olmamak kaydıyla: Borç, evlilik, doğum ve evlat edinme, vatandaşlık koşulları, askeri yükümlülükler, öğrenci kredileri vs. bulunmaktadır.

7. Asla gerçekten tek başınıza olmadığınızı unutmayın. Gerçi uzun süreler boyunca böyle hissedebilirsiniz.

8. Lütfen kitaplıktaki malzemelerin üzerine yazı yazmayın, işaret koymayın veya onları lekelemeyin. Her gece onarımları yapılsa da, onarımları asgaride tutmak isteriz.

9. Son olarak, burada bir şey öğrenmek üzere bulunuyorsunuz. Bunun ne olduğunu çözmeye çalışmayın. Bu, can sıkıcı ve verimsiz olacaktır.

Buradaki ziyaretinizden hoşlanacağınızı umarız. Ziyaretinizin keyifli ve öğretici olması için elimizden geleni yaptık.

Kurallara bakakaldım. Özellikle altı numaraya. Bir Mormon olarak hep ebediyen evli olacağıma inanmıştım, ama karım yok muydu artık? Buralarda bir yerde miydi? Çocuklarım beni özlüyor muydu? Dünyada yaşamış herkes burada mıydı? Hayır. İblisin avuç içi cihazına tıkladığını, insanları belli ki farklı farklı cehennemlere gönderdiğini hatırladım.

Yine de, hayatım boyunca inandığım her şey yanlış çıkmıştı. Öylece yok olmuştu. Tüm umutlarım. Tüm dualarım. Hepsi yanlıştı. Zerdüştlük hakkında edindiğim azıcık bilgi kırıntısını hatırladım: İran kökenli, yaklaşık İ.Ö. 600 yılında ortaya çıkmış. Hayatımın her ayrıntısını hatırladığımı fark ettim; başımdan geçen her olayı açık seçik hatırlıyordum. Okuduğum her sayfadaki her kelimeyi hatırlıyordum. Her konuşmayı. Doldurduğum her bir vergi beyanını. Doğduğum andan nihayet gözlerimi kapattığım güne kadar hayatımın her gününün her saniyesini baştan oluşturabilirdim.

Geçmişi düşünmeye çalıştığım ilk sefer bu zihin açıklığı beni şaşırtmıştı, ama hepsi oradaydı. (Bu, cehennemin en büyük laneti olmalıydı. Bazen hayatımı tekrar tekrar, binlerce yıl boyunca yeniden oynatıyordum. Başka türlü yapabileceğim her şeyi, ya da... hayır. Şimdi oraya girmeyeceğim. Bu öyküyü anlatmalıyım.)

İlk birkaç gün keşifle geçti. Herkes sadece selam vermekle yetiniyordu; sanırım hepimizin aklı karışmıştı ve şaşkın haldeydik. İkinci gün öğleden sonra ikiye kadar acıktığımı fark etmemiştim. Daha önce yiyecek büfesini

kullanan birini görmüştüm. Adam sadece büfenin önüne gelerek "Rozbif sandviç," demiş ve siparişi önündeki tepside belirmişti. Ben daha açık olmaya karar verdim. "Çavdar ekmeğinde rozbif sandviç, provolone peyniri, Dijon hardalı, marul, domates ve mayonez." Şaşkınlıkla siparişimin tam istediğim gibi geldiğini gördüm. "Diyet kola da alabilir miyim?" Bu da aynı şekilde belirdi, görünüşü ve tadı gerçek diyet kolayı andırıyordu. "Ya vanilyalı milkshake?" Tekrar düşünüp ekledim. "Mountain Grove, Utah'ta Second South Sokak, Purple Aardvark'taki gibi." Geldi. Tam hatırladığım gibi. Tadı, kıvamı ve sunumu –çanak içinde baş aşağı servis edilmesine kadar– hepsi aynıydı.

Masa olmadığından parmaklığın altında yere oturdum ve ayağımı aşağı sarkıtarak uçurumun diğer tarafındaki katlara bakmaya başladım. Boşluğun karşısında da insanlar kuralları okuyor, etrafta dolanıyor ve bizim gibi ufak sohbetler başlatıyordu. Kimileri büfeyi kullanarak yemek yiyordu.

"Sana katılabilir miyim?"

Konuşan genç bir adamdı; ona bakılırsa ben de öyle. Bu düşünce beni neşelendirdi. Hepimizle aynı keten cübbeden giyiyordu, cübbenin bileğe kadar inen geniş kolları ve üst tarafta, boyunlarımızın alt kısmını açığa çıkarmaya yetecek genişlikte bir oyuğu vardı. Baldıra kadar gevşekçe ve tevazuyla iniyordu. Ayaklarımız çıplaktı. Sıcaklık güzeldi; ne çok soğuk, ne çok sıcak.

Zemini işaret ettiğimde yanıma çöktü. Kollarımızı

parmaklığa dayayarak ayaklarımızı kenardan sarkıttık. Elma yiyordu ve elinde V8 meyve suyu kutusu vardı.

"Garip cehennem," dedi boşluğun diğer tarafındaki insanları göstererek.

"Beklediğim gibi değil," diye onayladım.

"Sen de mi Zerdüşt değilsin?"

"Mormon."

"Ah. Ben agnostiktim, elbette nihai son olarak bunu düşünmemiştim," dedi elini rasgele sallayarak. "Utah'tan mı?"

"Evet. Sen?"

"Santa Rosa, California."

"Hiç gitmedim."

Birkaç dakika sessizce oturarak düşünceli bir şekilde öğle yemeğimizi yedik. Sanırım o sırada bütün bunları sindirmeye çalışıyorduk. Meyve suyunu bitirip kutuyu diğer taraftaki katlarla aramızda uzanan dipsiz boşluğa attı. Küçülüp gözden kaybolana kadar düşmesini izledik. Nefesimizi tutarak dibe çarpma sesi duymayı bekledik. Duyulmadı.

"Derin bir delik," dedi.

"Dip ne kadar derinde acaba?" dedim başımı eğerek.

Omuz silkip kafasını salladı.

"Hayal bile edemiyorum. Kurallara ne diyorsun?" diye sordu, elmasından bir ısırık daha alırken.

"Pek bilgilendirici değil. Bana fazla basit göründü. Acaba bunlara uymazsan ne olur? Demek istediğim, birbirimize karşı kibar davranmazsak sonumuzun iyi

olmayacağını söylüyor. Bu yüzden mi bir şekilde cezalandırılıyoruz?"

Adam korku dolu bir ifadeyle bana baktı. Nihayet, ateş gölünü ve kükürdü görüp görmediğimi sordu. İblisimizin, onların hepsinin rol yaptığını söylediğini anlattım.

"Ne garip bir yer. Eh, tek bir şey söyleyebilirim. En kısa zamanda buradan çıkıyorum. Kitabımı bulacağım ve hızla o yarığa yerleştireceğim," dedi kararlılıkla. "Aramaya başlamadan önce yirmi yıl bekleyip bir yirmi yıl da kitabı aramakla geçirmeyeceğim."

Başımı sallayıp aynısını yapacağımı söyledim. Yirmi yıl boyunca bir kitabı aramak kulağa hoş gelmiyordu. Ya elli, hatta yüz yılı bulursa, diye düşündüm. Kitaplığın büyüklüğüne bakınca gözün görebildiği kadarıyla yukarı, aşağı ve yanlara uzanan raflarda bir milyondan fazla kitap olduğunu düşünmek zor değildi.

Öğleden sonranın büyük bölümünü konuşarak geçirdik. Ona ölümümü anlattım. O da bana kendininkini anlattı. Doksan üç yaşında uykusunda kalp krizinden ölmüştü. Hoş bir ölüm şekli gibi görünüyordu.

"Elbette kendimi bir iblisle beraber bir odada oturmuş, Dante'nin *Inferno*'sundan bir sahne izler bulmak şaşırtıcıydı. Kendimi burada bulduğuma hâlâ şaşırıyorum. Ama bu son derece gerçek. İnkâr edemeyeceğim bir gerçeklik hissi veriyor. Tekrar genç ve güçlü olmaktan memnunum. Keşke Sally beni görebilseydi. Bunun tadını çıkarmaz mıydı? Ah, ne kadar garip bir evrendeyiz."

Bu sırada büfenin yanında durmuş, bize bir şey sormak için fırsat kollayan genç hanımı fark ettik.

"Merhaba," dedi refakatçim sadece. Kadın üzgün ve kaybolmuş görünüyordu. Ve gözyaşlarını artık tutamayacakmış gibi.

"Cehennemde miyiz?" Ürperdi.

Beceriksizce ayağa kalktık. Ben refakatçime, o da bana baktık. Önce o konuştu.

"Öyle sanıyoruz."

Bu sözlerle beraber kadın kendini bıraktı ve ellerini yüzüne kapatarak acı acı hıçkırdı. Refakatçime baktım, gözlerinden yaşlar akıyordu. Ağladığımı fark etmem bir dakika sürdü. Kadın başını kaldırdı ve kendimizi birbirimize sarılmış, çılgınca bağırırken bulduk.

Birbirimize baktık, yabancıydık, kayıptık, yalnızdık ve durumumuzun garipliği bir yumruk gibi indi. Aniden garip bir kahkahaya boğulduk, bu da çok geçmeden tekrar hıçkırıklara döndü.

Uzun sürse de nihayet kendimizi biraz toparladık. Yakındaki banyoya koşarak biraz tuvalet kâğıdı aldım ve küçük grubumuza dağıttım. Kendimizi tanıttık. Refakatçimin adının Elliott Callington olduğunu öğrendim. Kadının adı Larisa Sims'ti. Elli dört yaşında göğüs kanserinden ölmüştü. Cehennemde öylece dikilirken garip görünüyordu, ama her birimizin nasıl öldüğünü öğrenmek birbirimiz hakkındaki en önemli şeydi. Şimdi, bunun sebebinin sadece hafızamızdaki en taze olay ve hayatımız boyunca öyle veya böyle endişelendiği-

miz bir şey olması olduğunu anlıyorum. Artık bitmişti. Ölmüştük. Ve şimdi cehennemdeydik.

Üçümüz ışıklar tekrar sönene kadar konuştuk. Görünen tek ışık, yataklı odadan gelen soluk yeşilimsi parıltıydı. Işığın kaynağının odadaki loş aydınlatmalı çıkış tabelası olduğu anlaşıldı. Oda karanlıktı, ama hepimiz bir yatak hissettik ya da oraya yöneldik. Son baktığımda saat yaklaşık 21.45'ti, bu yüzden ışıkların 22.00'de söndüğünü düşündüm. Bir süre yattım ama uyuyamadım. Her şey ne kadar garipti. Uyumama yardımcı olabilecek bir bardak ılık süt alıp alamayacağımı düşündüm. Büfeye el yordamıyla giderek "Ilık süt lütfen," dedimse de bir şey olmadı. Birkaç kez denedim, ama belli ki makineler sadece ışıklar açıkken çalışıyordu.

Yatağa dönerken Larisa büfeyi mi denediğimi sordu. Onaylayarak süt alamayışımı anlattım ve yatağa girdim. Arkadaşlarımın nefes alıp vermeleri haricinde etraftaki sessizlik beni afallattı. Son bir ayım hastanede geçmişti ve kargaşaya, tıkırtılara, mırıltılara, sinyallere, açılıp kapanan havalandırmaların seslerine, gecenin köründe odalara girip çıkan hemşirelere alışmıştım. Cehennemde ise mutlak bir sessizlik vardı. Hava akımının fısıltısı bile duyulmuyordu. Mezar sessizliği miydi bu? Ürpererek battaniyeme sarındım. Şiltem sert ve rahattı, çok geçmeden derin, rüyasız bir uykuya daldım.

Işıklar yandığında uyandım. Banyoya ilk giren Elliott olmuştu ve duşun sesini duyabiliyordum. Larisa hâlâ

uyuyordu. Çeşmeden su içip dışarı çıktım ve soğuk bir portakal suyu istedim. Korkuluğa yaslanarak meyve suyumu içerken bizim taraf ile diğer tarafı destekleyen katlar arasındaki derin çatlağa baktım. Hiç böyle bir derinlik gördüğümü sanmıyorum. Grand Canyon bile böyle muazzam görünmüyordu. Birkaç dakika sonra Larisa benimle beraber aşağı bakmaya geldi.

"Yüksekten korkuyordum. Ama bu, korkumun bile ötesinde. Sanki sonsuza kadar uzanıyor," diye belirtti.

"Belki de öyledir." (Yanılıyordum elbette. Bir sonu var. Bir dibi var. Ama "daima", daha iyi bir kelime olurdu. "İlelebet", tanımlamanın yanına bile yaklaşamazdı. Dip mesafesinin büyüklüğünü tanımlamak için "sonsuzluk" kelimesi bile hafif kalıyor. Ama zemin katta bulundum. İnsan zihni oraya ulaşmak için aşılan mesafeyi tasavvur edemese de, ben oraya gittim.)

Larisa ile ben, geldiğimizden beri ilk kez kitap raflarına gidip bir kitap çektik. Her cilt dışarıdan birbirinin aynısı gibi görünüyordu. Açık kahverengi, kaliteli dana derisiyle ciltlenmişlerdi. Kenarları parlak altın yaldızlıydı ve kâğıt kalın, ağır ve kaliteliydi; dayanıklı, parlak beyaz renkte, lifli ve kapağa güzelce dikilmişti. Her sayfa katı bir metin bloğuydu. Her açıdan sıradan bir kitaptı, metnin tam bir saçmalık olması haricinde. Büyük ve küçük harfler, noktalama işaretleri ve &, *, $ ve # gibi diğer karakterler rastgele serpiştirilmişti. Aldığım ilk kitabın ilk sayfasından bir satır şöyleydi:

Aj;kLJjppOjnfe7ImNB2uyS@;jHnMBVFghT/.hk
%hKh'2jh<,bYblZl@)m$'n@gDE#zB/,,]hqWXvd 7

Her sayfa benzer biçimde yazılmıştı.

"Bu kitaplar salt çöp," dedi Larisa iğrenmiş bir ses tonuyla. "Bunlara bakarken büyük edebiyat eserleri okuyarak geçirilecek bir ömür hayal etmiştim. Şimdi anlıyorum. Burası cehennem; kitaplarla çevrili sonsuz bir hayat, ama bunların tümü saçmalıktan ibaret." Alaycı bir kahkahayla beraber kitabı korkuluktan aşağı fırlattı.

Bir adam bize doğru geldi. "Bakıyorum kitaplığımızın özelliğini keşfetmişsiniz."

"Buna inanamıyorum," dedim başka bir kitap alıp içindeki karakter salatasına bakarak.

"Benim adım Bob, ama arkadaşlarım bana Bisküvi der."

"Merhaba... Bisküvi?"

Raftan kitaplar çekmeyi ve sayfalarını karıştırmayı sürdürdüm. Tüm kitapların sırf rasgele karakterler derlemesi olduğuna inanmakta güçlük çekiyordum.

Kendine Bisküvi diyen adam hafif eğlenir gibiydi. Kitapları raftan alıyor, sayfalarını hızla çeviriyor ve Larisa gibi aşağı fırlatıyordum. İnsanlar bize katılmaya başlamıştı, çok geçmeden kitapları inceleyip aşağı atan, birçoğu benzer yorumlarda bulunan epey kişi toplanmıştı.

"Buna inanmıyorum. Bunca güzel kitap, ama hepsi saçmalık dolu."

"Bu doğru değil! Değil mi?"

"Burası cehennem. Burası gerçekten cehennem."

Bir kadın isterik biçimde gülüyor ve kitapları öylece atıyordu. Onlara bakmıyordu bile.

Kitapları aşağı atmaktan garip bir zevk aldığımı itiraf etmeliyim. Balonlu naylon patlatmaya benzer bir histi. Anlamsız bir kitabı almak, parmaklığın üzerinden fırlatmak ve aşağıdaki boşluğa doğru çılgınca uçuşunu izlemek bana garip bir tatmin duygusu veriyordu, belli bir amaca hizmet ediyor gibi hissediyordu. Sadece Bisküvi rafları temizleme çalışmasına katkıda bulunmuyordu. Öylece gülümseyerek oturuyor, başını sallıyordu.

"Anlıyorum," dedi belli birini muhatap almaksızın. "Gerçekten Babil Kitaplığı'ndayız."

Yanımda duran, kitaplarımızın döne döne yere inen bir çift yaralı ördek gibi düşüşünü izleyen bir kadın kibarca sordu: "Babil Kitaplığı mı?"

"Burası Babil Kitaplığı," diye bağırdı Bisküvi. "İçinde bulunuyoruz. Borges'in tanımladığı gibi değil ama burası orası, anafikri aynı."

Ben dahil birkaç kişi dikkatini Bisküvi'ye çevirdi.

"Babil Kitaplığı nedir?" Başka bir adam, kadının sorusunu tekrarladı.

"Anlamıyor musunuz?" Bisküvi son derece neşeliydi ve kitapları boşluğa atmakla meşgul olanların çoğu şimdi dönmüş, onu dinliyordu.

"Dinlenme alanlarının dışında, kuralların olduğu levhada yazıyor. Bu cehennemin Borges'in bir öyküsüne dayandığını söylüyor. Öyküyü hatırlıyorum. Ba-

kın, tüm kitaplar dört yüz onuncu sayfada bitiyor, tıpkı onun öyküsündeki kitaplar gibi. Ve şuna bakın. Hepsi..." –burada saymaya başladı– "evet, kırkar satırlık bloklar içeriyor ve bahse girerim..." –tekrar saymaya başladı– "evet. Her satırda seksen karakter, tıpkı Borges'in tarif ettiği gibi. İnanılmaz. Babil Kitaplığı'nın içindeyiz."

Birisi üçüncü kez, ilk ikisinden daha sabırsız bir tonda sordu: "Babil Kitaplığı nedir?" Bisküvi etrafına baktığında şimdi elli kadar kişiden oluşan dinleyici topluluğunun bütün dikkatlerini kendisine verdiğini gördü.

"Evet," diye başladı konferans verircesine, "sadece yazılmış değil, yazılmış olabilecek tüm kitapları kapsayan bir kitaplık hayal edin. Öyküyü tam tamına hatırlıyorum. Ne garip. Ama Borges'in öyküsünün temel fikri, kitaplıkta mümkün olabilecek tüm kitapların mevcut olması. Yani buralarda bir yerde tamamen *A*'lardan, tamamen noktalardan, noktalı virgüllerden veya *B*'lerden oluşan birer kitap var. Herhangi bir harften. Baştan sona kadar birbirini takip eden *A* ve *B*'lerden oluşan bir kitap var, ama çoğu kitap sadece rasgele semboller derlemesi."

"Yani yarısı *A*, yarısı *B* harfinden oluşan bir kitap var," dedi bir kadın.

"Evet. Ama aynı zamanda, yazılmış olan tüm kitaplar da mevcut. Ve yazılmış olan tüm kitapların tersi de var."

Bir adam sınıftaymışçasına elini kaldırdı ve Bisküvi ona söz verdi.

"Her kitap olamaz," dedi adam, başını eğmiş, akıl-

lı bir tavır takınmaya çalışırken komik görünüyordu. "Bazı kitaplar dört yüz on sayfadan uzun. Mesela *Savaş ve Barış*."

Kendisini onaylayacak birini bulmak için başını sallayarak etrafına baktı.

"Hayır. Anlamadın mı?" dedi Bisküvi. "*Savaş ve Barış* tek bir ciltten oluşmuyor."

"Bittikten sona son cildi boş sayfalarla tamamlanıyor," diye ekledi yanımdaki kadın.

"Veya sonunda Lev Tolstoy'un hayat hikâyesiyle," diye devam etti başka biri.

"Her ikisi de mevcut," dedi Bisküvi. "Hatta sonunda Lev Tolstoy'un burun kılının geçmişini içeren bir cilt bile var. Ama çoğu tam ve katıksız birer saçmalık, düzensiz rasgele karakterler. Çoğunlukla saçmalık."

"Yani ana karakterinin adının Pierre değil, Fred olduğu bir *Savaş ve Barış* versiyonu var," dedi bir adam belli bir kişiye hitap etmeksizin.

"Ve Mark Twain ile Huck Finn'in Napolyon'a karşı savaşa katıldığı başka bir versiyon," dedi diğer bir kadın.

"Ama çoğunlukla saçmalık," diye tekrarladı Bisküvi hafif bir sesle.

Herkes bir an sessizleşti.

"Dışarıdaki levhanın anlamı bu." Konuşan, yeni arkadaşım Elliott'tı. "Buradan çıkmak için kendi hayat hikâyemizi bulmak zorundayız."

"Bir-iki ciltte mi," dedi bir adam umutsuzlukla, "yoksa on ya da on iki mi?"

Bisküvi neredeyse kendi kendine konuşmasını sürdürdü. "Hayatlarımızın saniye saniye, muhtemelen çok sayıda ciltten oluşan, dakika dakika, saat saat ve gün gün yazılmış anlatıları var. Yaşadığımız olayları annemizin, babamızın, komşularımızın, köpeğimizin gözünden anlatan birer kitap var. Burada her birimizin binlerce biyografisi olmalı. Acaba hangisini istiyorlar?"

Kitaplıktaki onca kitabı düşünen herkes afalladı.

"Yani bu kitaplıkta her şeyin ve herkesin bir biyografisi var. Akvaryumumdaki lepisteslerin bile biyografisi var mı?"

"Evet. Yazılmış olabilecek her şey burada mevcut. Ayakkabının gözünden başparmağının hikâyesi bile var. Hayal edebileceğiniz her şey, yazıldığını düşünebileceğiniz her şey bu kitaplıkta var." Bisküvi kendi kendini bile şaşırtıyor gibiydi.

"Milyar kere milyarca kitap olmalı," dedi bir kadın. "Yaşamış herkesin, yaşamış her lepistesin ve yaşamış her bir larvanın biyografisi varsa milyar kere milyar sayıda kitap olmalı."

"Bu sonsuzluk anlamına gelmez mi?" dedi başka bir adam sarsılmış bir şekilde.

"Emin değilim. Sanmıyorum," dedi Bisküvi yavaşça. "Dört yüz on sayfa, seksen karakterlik kırk satır ve sonlu sayıda karakter varsa, sanırım sonlu sayıda kitap vardır. Ama büyük. Çok büyük."

Bizi bekleyen görevi düşünerek sessizleştik. Çoğunlukla anlamsız kitaplardan oluşan bu kitaplıkta, hayat

hikâyemizi anlatan bir kitap vardı. Bu tek kitabı bulmak zorundaydık. Bunun milyonlarca yıl sürebileceğini düşündüm. (Milyonlarca yıl. Ha!)

Çoğu kişi kitapları açma heveslerini yitirmiş ve küçük gruplar halinde sohbet etmeye başlamıştı. Bisküvi ve Dolores adlı bir kadının grubuna düştüm. Bisküvi hayatının büyük bölümünde evsiz bir şizofrendi. Bisküvi adını, kendisini tutuklayan bir çift polise iki yemek paketini vermeyi reddettiğinde almıştı. Onlara şöyle demişti: "Bunlar dünyanın kalbi ve beyni. Onları bırakırsam dünya ölür ve biter." Uyuduğu sırada hücre arkadaşlarından biri onları yediği için, hayatını dünyanın ölmekte olduğuna inanarak geçirmişti.

Dolores, Detroit'te bir fabrika işçisiyle evli bir ev kadınıydı. Dört çocuk yetiştirmiş ve büyüyüp evden ayrıldıklarında bir seramik dükkânı açmıştı. Hayatı zengin ve mutlu geçmişti. Kızının evinde, sevdiklerinin arasında ölmüştü.

Her ikisinin hikâyesinde de, sezgileri ve yaşları genç görünüşleriyle çelişiyordu. Ben genç yaşta ölmüş ve gerçekten olgunlaştığımı hissetmemiştim. Gerçek bir ev erkeği, erkek olmanın anlamını bilen biri olan babamı hatırlıyorum. Çevresine güven duygusu yayardı. Ben hiç böyle hissetmemiştim. Çocuklarımı yetiştirirken hep sahtekâr olduğum hissi içindeydim. Kendimi kaybolmuş ve çaresiz hissetmiştim. Körlemesine hareket ediyor, daima bir şeyleri yanlış yaptığım hissiyle yaşıyordum. Babama kıyasla tamamen cahildim. Öldü-

ğümde babam hâlâ hayattaydı. Umarım iyi bir cehenneme düşer.

İyi bir cehennem. Bu düşünce beni güldürdü. Burası kötü bir yer değildi. Can sıkıcı bir cehenneme benziyordu, ama yiyecek çok şey, iyi arkadaşlar vardı ve bir süre sonra buradan çıkma ihtimalimiz vardı.

Üçümüz yakındaki bir büfeye gittik. Orada Elliott ile Larisa'yı görerek diğerleriyle tanıştırdım.

"Sanırım yapacağımız iş bizim adımıza belirlenmiş," diye olumlu bir tavırla belirtti Elliott. "Arayışa ortadan başlıyor olmak çok kötü. Belki de kitaplığın nerede sonlandığını bulmalıyız. Bilirsiniz, baştan başlamak gibi."

"Fena fikir değil," dedi Bisküvi, "en azından yanlışlıkla aynı katı baştan taramayız."

Larisa gülümsedi. "Ben kitapların sonsuz olmadığına hâlâ ikna olmadım. Yazılabilecek kitap sayısına nasıl sınır koyulabilir?"

Dolores ile Elliott onayla başlarını salladı. (İtiraf etmeliyim ben de bir parça şüphe duyuyordum, ama göreceğiniz gibi en sonunda kitaplıktaki kitap sayısını hesaplamış biriyle tanıştım. Bir bitiş sayısı *var.*)

Saat ona geliyordu ve ışıkların çok geçmeden söneceğini düşündüm. Büfeye sıcak süt ısmarladım, tam benim sevdiğim gibi dumanı üstünde geldi. Önceki gece uyuduğum yatak odası ile yatağı seçtim. İki arkadaşım da aynısını yaptı. Kimse bizimle beraber gelmediğinden oda bize kalmıştı. Alışkanlıklarımıza nasıl da bağlıyız. Cehennemde sadece birkaç gece geçirince huzur-

lu bir rutine girmiştik. Sütümü içerken ışıklar söndü ve mutlak sessizlik geri geldi. Huzursuz düşüncelere kapılmıştım ve uyuma arzum yoktu. Yaşadığımız koridorun sonu ne kadar uzaktaydı? Bir buçuk kilometreden fazla mıydı? Ya yüz altmış kilometreyse? Kaç kitap ederdi? Ya bin altı yüz kilometreyse? O kadar uzun olamazdı elbette.

2
CEHENNEMDE İLK HAFTA

Her zamanki gibi, iki büyük kitaplığın arasındaki muazzam boşluğa attığımız kitaplar ertesi sabah raflardaki yerlerine dönmüştü. Her sabah kendi hikâyemizi bulmak umuduyla daha fazla kitabın sayfalarını karıştırıyor ve kesintisiz rasgele metin denizini görünce üşenmeden aşağı fırlatıyorduk. Bu cesaretimizi kırmaya başlamıştı. Anlamlı tek bir cümle bile bulamamıştım.

Fakat birkaç gün sonra, Bisküvi dans etmeye ve sevinçle bağırmaya başladı. Bizi yanına çağırıp gösterdiği anlamlı yazıya gıptayla baktık. Bu, "hurçla" deyimiydi.

"Bu ne demek?" diye sordu Sam. (Sam kısa boylu, sessiz genç bir adamdı, Elliott, Larisa, Bisküvi, Dolores ve benimle bir tür grup oluşturmuştu.)

Bisküvi düşünceli görünüyordu. "Emin değilim. Bir bakalım; hurç, içinde bir şeyler taşıdığın bir nesnedir. Belki bunun anlamı yakında bir yere gideceğim ve hurca ihtiyaç duyacağımdır."

"Bir anlamı olduğunu sana düşündüren ne..." diyecek oldum, ama Bisküvi'ye baktığımda ağlıyor ve hıçkırıyordu. Yanaklarından yaşlar akıyordu, bize gülümseyerek anlamadığımız bir şeyi doğrularcasına başını salladı. Hepimiz şaşırmıştık. Dolores kolunu yavaşça ona doladı ve Bisküvi, ağlamayı kesmeden ona sarılmak için döndü.

"Affedersiniz," dedi gözyaşlarının arasından, "sadece..." Aniden durdu, sonra devam etti. "Hayattayken ben..." Nihayet yeni bir ağlama krizinin ardından kendini topladı, kendi kendine güldü ve baştan başladı. "Dünyada, hayattayken, bildiğiniz gibi evsiz ve kronik akıl hastasıydım. Her şeyimi içinde taşıdığım, ordudan kalma eski, yeşil bir çamaşır torbam vardı. Sahip olduğum her şeyi kapsayan bir hurç. Geceleri birkaç defa uyanıp eskiden olduğu gibi onu arıyorum. O benim en değerli eşyamdı. O hurcu yirmi üç yıl, dibi çıkana kadar taşıdım. O zaman bile onu atamamıştım. Vietnam anıtına kadar otostop çektim ve bir arkadaşımın adının tam üzerine yerleştirdim."

Biz bunu düşünürken bir anlık sessizlik oldu.

"Vietnam'da mıydın?" diye sordu Elliott. Bisküvi başıyla onayladı.

"Ben 2. Dünya Savaşı'nda Güney Pasifik'teydim. Bana sorarsan, asıl cehennem orasıydı."

Dolores hayatında önemli olan bir hurcun aptalca hikâyesini anlatmaya başladı; mağazadan aldığı bir tanesini okula götürmüş ve havalı kızlardan biri onu kıskanıp arkadaşlarıyla beraber gülerek paramparça etmişti.

Birkaç dakika içinde hepimiz, hayatlarımızda hurçlara ilişkin anlamlı veya korkunç hikâyeler bulmuştuk. Hatta ben, Noel zamanı içinde elli dolarlık bir çekle beraber attığım hurcu anlattım.

Bisküvi ise bunu, her şeyin düzeleceğine dair bir işaret olarak aldı. Dolores de rahatlık ve umut işareti olarak.

Açıkçası ben bunun rasgele bir kelimeden ibaret olduğunu düşünmüştüm, ama diğerlerine bir şey söylemedim. Bisküvi'nin hikâyesinden özellikle etkilenmiş görünüyorlardı. Bütün gün o kitaptan ayrılmadı ve yatarken yanına aldı. Elbette, halen elinde tuttuğu için kitap ertesi sabah raftaki yerine dönmedi. Uyandığında hâlâ kollarındaydı. Haftanın geri kalanında, bir zamanlar sevdiği o hurç gibi yanında taşıdı. İki gün sonra kelimede daha fazla anlam buldu.

Görünüşe göre "hurç", 345. sayfanın 21. satırındaydı. 21'i ters çevirdiğinizde tersten 1 2 3 4 5 ortaya çıkıyordu... bir anlamda. "Hurç" kelimesi satırın 27. harfinde başlayıp 30. harfte bitiyordu. İkisi de 3'e bölünebilir ve bu sayıyı 27 rakamındaki 2 ve 7 ile çarptığınızda sırasıyla 6 ve 21 elde edersiniz. Şimdi, hâlâ tek basamağa ihtiyacınız olduğundan, 21'i 3'e bölüp 7 elde ediyorsunuz ve elinizde sadece 1 2 3 4 5 değil, 6 ve 7 de var. Şimdi 27'ye gidip 3'e böldüğünüzde 9'u elde ediyorsunuz ve 30'u 3'e böldüğünüzde ne çıkıyor? 10. Yani elinizde 1 2 3 4 5 6 7 9 10 var.

"Şimdi," diyor Bisküvi, "otuzdaki üç ve sıfırı alıp toplayınca üç çıkıyor, bulduğunuz ilk zincirin son rakamına,

yani beşe eklediğinizde sekiz elde ediyorsunuz. Yani sayfa, satır ve karakter rakamları bir, iki, üç, dört, beş, altı, yedi, sekiz, dokuz ve on rakamlarını veriyor."

Bisküvi kendini kaybetmişti. Cehennemdeki ilk birkaç günü mânâyla dolup taşıyordu.

"Bu da ne demek?" diye safça sordum, ilk on asıl sayının böyle çapraşık bir şekilde hesaplanmasının ne anlama geldiğinden emin değildim.

Bisküvi, bir okul müdürünün karşısındaki haytaya baktığı gibi baktı.

"Anlamadın mı? Bu, bize aradığımızı bulana kadar arayışla geçecek yılların sayısını veriyor. Hurç burada bizim için en anlamlı şeyin, hayat hikâyemizi içeren kitabın on yıl içinde bulunacağını ifade ediyor. Burada kalacağımız süreyi ve mevsimleri belirtiyor. On gün ya da on hafta olabilir, ama görevimizin büyüklüğünü düşününce on yılın mantıklı olduğu fikrindeyim."

"Ya," dedim.

Dolores bu yorumdan memnun kalmamıştı. "On yıl mı? Bu, kitaplıkta geçirmek için uzun bir süre. Umarım gün veya haftadır. Tanrım, on yıl. Burada. Hepimiz delirириz."

O gece, mutlak sessizlik ve karanlıkta, tek kişilik yatağımda yatıp düşündüm. Kitaplığın uzunluğunu düşündüm. Katın sonunu bulma fikrinden hoşlanmıştım; sırf bu kitap sıralarının bir sonu olduğunu kanıtlamak için bile olsa. Ardından en alt veya en üst katı tarayabilir ve

kitabımızı sistemli olarak aramaya başlayabilirdik. Kararımı vermiştim. Geçirdiğimiz bir haftanın ardından, burada kaç kişi olduğunu da bilmek istiyordum. Sadece beyaz insanlarla karşılaşmış olmamız, hepimizin İngilizce konuşması ve hepimizin sadece herkesin anlayacağı şeylere atıfta bulunması bana garip gelmişti. Çevremizdeki gruptan öğrendiğimiz kadarıyla, hepimiz altmış yıllık bir zaman dilimi içinde ölmüştük. Bunun bütün kitaplıkta geçerli olup olmadığını düşündüm.

Sanırım asıl merak ettiğim, karımın bu binanın uzak bölgelerinden birinde saklanıp saklanmadığıydı. Belki hayatının sonuna gelip ölmüş ve bu aynı garip mekâna gönderilmişti. Belki onu bulabilirdim.

Bir noktada uyuyakalmış olmalıyım, zira aniden ışıkların yandığını ve sabah aydınlığının dünyamızı açığa çıkarıp gecelerimize hâkim olan karanlık uçurumu püskürttüğünü fark ettim.

Beş kişilik ufak grubumuz sabahları büfede buluşuyor ve diğerleri kahve içiyordu. Bu sabah ilk kez kahve içtim. Bir Mormon olarak, değil koca bir fincan içmek, kahvenin tadına bakmamıştım bile. Artık bunun ne önemi olabilirdi? Zerdüştlüğün gerçek din olduğu kanıtlanmıştı ve bunun aleyhine kuralları bulunmayan bir cehennemdeydim. Yine de zordu. Hayat boyu edinilen alışkanlıklardan kolay kurtulamıyorsunuz. Sağlık kanunumuza, diğer adıyla Bilgelik Sözü'ne uymak daima dürüstlüğümün, kutsal tapınağa gitmeye ve kiliseye tümüyle kabul edilmeye layık oluşumun işareti olarak

kabul edilmişti. Burada, cehennemde bile, hayat boyu Bilgelik Sözü'ne uygun yaşadıktan sonra bir fincan kahve alıp almamaya karar vermekte zorlanıyordum.

"İlk kez kahve içiyorum," dedim gruba kaygılı bir şekilde. "Önerisi olan var mı?"

Bisküvi, tadını bütünüyle ve saf olarak almam için sade içmemi önerince ufak bir tartışma başladı. Larisa dikkatle hareket etmemde ısrarcıydı. "İlk kez içtiğinde ne kadar kötü bir his verdiğini hatırlamıyor musun? Tanrı aşkına, onu korkutup kaçırmayalım."

Larisa galip geldi ve hafif bir mocha ısmarladım. Ufak fincanı dudaklarıma götürüp zengin kahverengi sıvıdan bir yudum alırken herkes nefesini tutarak izledi. Tadı pislik gibiydi. Karşıma çıkmış en acı ve moral bozucu tattı. Herkes gülerek sırtıma vurdu. Mormon çocuğu geçmişini terk ettiği için kutladılar.

Fincanı bitirdimse de, içimde bir şeye ihanet ettiğim hissi vardı. Cehennemde daha bir haftayı yeni doldurmuştum ve hayat boyu inandığım bir şeyden vazgeçmiştim. Ya bu, Tanrı'nın karakterimi sınamak için yaptığı bir deneydiyse? Ya bu cehennem gerçekte Tanrı'nın kumaşımı anlamak için çevirdiği bir oyunduysa? Ama hayır, bu cehennemde gerçek ve nihai bir şey vardı. Bunu tanımlayamıyorum, ama içimde bunun dünyada başıma gelen her şeyden daha gerçek olduğuna dair bir his vardı. Rüya görme ile uyanıklık arasındaki bilinç farklılığı, dünyadaki eski hayatımız ile burası arasındaki farka yakındı. Bu gerçeklik beraberinde yoğun bir kendilik hissi

taşıyordu; bu cehennemin gerçekten de göründüğü şey olduğuna dair derin bir his. İçindeki doğruluk, sorgulamayı reddediyordu. Zerdüştlüğün tek gerçek din olduğunu ve hakikaten ve inkâr edilemez biçimde cehennemde olduğumu, bir çıkış yolu bulana kadar da burada kalacağımı gerçekten seziyor ve buna artık inanıyordum. Ayrıca bana sunulan fiziki gerçekliğe inandığım gibi, hayatımı içeren, bulmam istenmiş kitabı bulacağıma ve bir gün ilgili yarığa yerleştirip özgür kalacağıma da inanıyordum; ki bu bana garip geliyordu. Neden inandığımı merak ediyordum. Ama kesinlikle inanıyordum.

Deneyimime dair şüpheler oluşturmaya çalıştığımda bile sadece şüphecilikle oynadığımı fark ettim. İblisin olduğumu söylediği yerde olduğuma gerçekten inanıyordum. Cehennemdeydim ve bunu inkâr etmek imkânsızdı. Sanki tüm bilincime bir bilgisayar programı gibi yerleştirilmiş bir kod, bu deneyimin tartışma götürmez bir gerçeklik olduğuna inanmaya beni zorluyordu. Sanki sinir sistemim Descartes'ın meşhur vecizesi "Düşünüyorum o halde varım"ın düzeltilmiş bir versiyonuna göre yeniden yazılmıştı. Deyiş artık şöyleydi: "Cehennemde olduğumu düşünüyorum, o halde oradayım."

Bu gerçeklik algısına karşın, garip biçimde kendim gibi hissediyordum. Ben hâlâ Mormon'dum, hâlâ jeologdum, hâlâ aynı şekilde meraklıydım; karımı hâlâ seviyordum ve çocuklarımı çok özlüyordum. Her an onları düşünüyor ve tam o anda ne yaptıklarını merak ediyordum. "Tam o anda" ifadesinin bir anlamı olup olmadığını bile bilmiyor-

dum. Cehennemde zaman dünyadakiyle aynı şekilde mi ilerlerdi? Oradaki bir haftam dünyada da bir hafta mıydı? Bin yıl mıydı? Yoksa yirmi nanosaniye mi? Bir referans sistemi yok muydu? Elbette hayır diye düşündüm, burada elli yıldan uzun süre önce ölen insanlar var ve benden otuz yıl sonra ölmüş bir kadınla tanışmıştım. Yine de burada günler benim hatırladığım gibi geçiyordu. Büyük saatin üstünde zaman, dünyadaki saatlerle aynı şekilde saniyeleri atlıyor gibiydi.

Ben bunları düşünürken Bisküvi sigara almaya çalıştı. Paket çıkmadı. Ardından viski istedi ve keyifle, büfede bir shot bardağında belirdiğini gördü. Gözleri parlayarak içkiyi devirdi ve bir tane daha istedi.

"Bu gerçek," dedi ikinciyi yuvarlarken. Üçüncü bir tane istedi ve o da geldi. Gariptir ki, altı ya da yedi kadehten sonra bile etkilenmemiş görünüyordu. Yirminciden sonra sinirlenmeye başladı.

"Kesinlikle sahte," dedi. Gözleri aniden odaklanamaz oldu ve parmaklığa doğru sendeledi.

"Sarhoş oldu," diye kıkırdadı Dolores.

"Ben sarhoş diilim," diye geveledi Bisküvi. "Bir tane de yolluk," diye büfeden rica etti ve istediğini aldı. "Lanet, bana bi sise ver."

Büfe ona bir şişe verdi ve Bisküvi şişeyi açarak kafasına dikti.

Diğerlerinin eğlenceye katılması uzun sürmedi. Uçurumun karşısındakiler bile bizim tarafta neler olup bittiğini görmüş, içkilerini yuvarlamaya başlamıştı.

Bu benim için çok fazlaydı. İçki mi? "Kötü" bir fincan kahve ısmarladığım için hâlâ titriyordum. Herkes içmeye başladığında uzaklaştım. Son haftada, yakınında ortaya çıktığım yatak odasının civarından birkaç yüz metreden fazla ayrılmamıştım. Ama şimdi sadece uzaklaşmak istiyordum. İnsanlar büyük bardaklarda bira taşıyor ve içmemi söylüyordu. Burası Hellfest'ti[1]. Yapamazdım. Koridordan aşağı koşmaya başladım. Gençliğimde iyi bir koşucuydum, yeni genç vücudumun mükemmel durumda olduğunu gördüm. Bir buçuk kilometreyi altı buçuk dakikada koştuğumu ve bunu sonsuza kadar yapabileceğimi düşündüm.

Böylece koştum. Üç saatten fazla koştum. (Cehennemin garip tarafı, saatin kaç olduğunu daima biliyorsunuz. Büyük saatler sürekli göz önünde.) Yol boyunca benim gibi insanlarla karşılaştım, ama gariptir ki hepsi de beyazdı ve Amerikan aksanlı İngilizceleriyle el sallıyor veya kısa bir selam veriyorlardı. Küçük bir mola ve ufak bir portakal suyunun ardından devam ettim. Kendi katımın sonunu bularak kitaplığın ne kadar büyük olduğu sorusunu cevaplamaya kararlıydım. Çok uzak olamazdı. Belki yüz altmış kilometre kadar. Saatte on iki kilometre koşarsam günde yüz kilometreyi bulacağını hesapladım.

Böylece koşmaya devam ettim. Tanımadığım insanların, sonsuz kitap yığınlarının, yatak odalarının ve büfelerin yanından geçtim. Akşam altı civarında yorulmaya başlamıştım ve mola verdim. İnsanların toplanmış, alçak

1 Cehennem festivali. (ç.n.)

sesle konuştuğu bir yerde terlemiş bir halde durunca, etrafıma toplaştılar. Kendimi tanıtıp ne yaptığımı anlattım. Proje onları heyecanlandırdı ve yatak odalarında kalabileceğimi söylediler. Yatak odalarının "kendilerinin" olduğunu düşünmeleri beni biraz rahatsız etmişti, zira kitaplarımızı ararken etrafta dolanmak zorunda kalacağımızı fark etmiştim. Sıvışıp çabucak bir duş aldım ve yatakların birindeki cübbeyi giydim. Mekânlarına el koyduğum için kimseyi gücendirmediğimi umarak bir an durakladım.

Yine de, gün içinde herkesin yatak odasından çıktığı bir anda tüm yatakların yapılacağını, banyoların temizleneceğini ve yeni terlikler ile yatağın üzerine temiz bir cübbe bırakılacağını biliyordum. Yerdeki kirli havlular değiştirilecek ve her şey toplanacaktı. Ama kitaplığın bu bölgesinde yeni olduğum için yatakların dolu olup olmadığını bilmem imkânsızdı, ben de cübbelerden birini aldım.

Tekrar koridora çıktım ve olağan bir sohbet olarak görmeye başlayacağım şeye başladım. Kimdim. Nerede yaşamıştım. Ne harika işler başarmıştım. Neler yarım kalmıştı. Kimleri özlüyordum ve neleri daha farklı yapmış olmak isterdim ve nihayet nasıl ölmüştüm.

Saat 21.50'de yatak odasına girerek nerede uyuyacağımı sordum. Bu odada yatakların sadece ikisi doluydu. Koşu beni öylesine yormuştu ki kıvrılıp hemen uyudum. Sabah ışıklar yanar yanmaz tekrar koşmaya başlamıştım.

Durmaksızın gün be gün koştum. Adımlarımı sayıp

süre tutmaya başladım, tahmin ettiğim gibi bir buçuk kilometreyi yedi dakikanın biraz altında koşuyordum; rekor değil, ama yeterince hızlı. Bir hafta geçmiş ve koridorun sonu gelmemişti. Bazen parmaklığın üzerinden uzanıp ufuk noktasına bakıyor ve koridorun sonuna dair bir ipucu arıyordum. Bazen gördüğümü düşünsem de asla ortaya çıkmıyordu ve gerçekte uzakta ufuk çizgisinden başka bir şey göremiyordum. Raflar asla değişmeyen, asla sona yaklaştığıma dair ipucu vermeyen ufak bir noktaya dönüşene kadar uzuyordu. Üç hafta boyunca koşarak tahminen iki bin üç yüz kilometre aştım, yine de değişen bir şey olmadı.

Farklı renkten tek bir kişiyle karşılaşmamak garip gelmeye başlamıştı. Ne Asyalı, ne siyahi, ne Hispanik; sadece beyaz Amerikalılardan oluşan bir deniz. Cehennemde çeşitlilik yok muydu? İnsanların ve ortamın sonsuz aynılığı ile tekdüzeliği ne anlama geliyordu?

Üçüncü haftada pes ettim. Bunun anlamsız olduğunu düşünüyordum. Sonu yok gibiydi. Ya sonu yoksa? Ya Dolores haklı ise? Ya sonsuz sayıda kitap varsa, gerçekten bir son yoksa? Aniden yeni arkadaşlarımı özledim. Onları kısa süredir tanıyordum, ama onlarla bir bağ kurmuştuk ve burada onlar kadar bağlandığım kimseyle karşılaşmamıştım. Onları görmek, onlarla konuşmak istiyordum. Bisküvi'nin hurcunu anlatmasını dinlemek istiyordum. Larisa'nın gülüşünü dinlemek istiyordum.

Geri koştum. Süre aynıydı, ama bu defa yeni bir güçle koşuyordum. Dostlarımı tekrar bulmak istiyordum.

Dönüş yolunda insanlarla çok az konuştum. Tek düşündüğüm bildik bir yüz bulmaktı.

Ve aniden karşımdaydılar. Ayık halde hem de. (Hâlâ sarhoş olana kadar içtikleri korkusu içindeydim.) Ne kavuşmaydı ama. Bana ne olduğunu çok merak etmişlerdi. Alkolden dolayı kimse o günü fazla hatırlamıyordu. Ben gittiğimde bazıları sarhoş olup kendimi aşağı bıraktığımı düşünmüştü.

Ben döndüğümde, kimse aşırı içmeye hevesli değildi. Cehennemde bağımlılık mümkün değil. Kimsede hafif bir psikolojik çekimden daha fazlası görülmüyordu. Küçük grubum sadece haftada bir kez içmeye ve ölçüsünde bırakmaya karar vermişti. Bunu duyduğuma memnun olmuştum.

İlginç bir şey de öğrendim. Jed adında bir adam üç çeyrek litre votka içmiş ve ölmüştü.

"Tam anlamıyla ölmüştü," dedi gruba yeni katılmış Brenda adında bir kız. "Ben o kadar içmemiştim ve onu bulduğumda nefes almıyordu. Tamamen ölmüştü." Biraz yardımla adamı yoldan çekmişti. Bedenini aşağı atmayı düşünmüşler, sonra diğerlerine danışmaya karar vermişlerdi. Ertesi gün ise oradaydı. Hiçbir şey olmamışçasına krep yiyordu.

"Garip olan buydu," dedi Bisküvi. "Sabah uyandığımızda hepimiz kendimizi çok iyi hissediyorduk. Ne akşamdan kalmalık, ne başka bir şey. Sanki buradaki ilk günümüz gibi yepyeniydi. Garip bir şey. Sigaraya veya başka bir içkiye hayır demem, ama dünyadaki gibi sigara

veya içkiye ihtiyacım yok. Tüm bu arzular kontrol edilebiliyor."

Bir anlamda meşhur olmuştum. Binlerce kilometre katetmiştim ve herkes hikâyemi dinlemek istiyordu. Sinir bozucu olan ise, gerçekte anlatacak bir şey olmamasıydı. Evet, her şey buradaki gibi. İnsanların tümü beyaz, İngilizce konuşuyorlar ve tıpkı bizim gibi görünüyorlar. İki bin beş yüz kilometre boyunca her şeyin burasıyla tıpatıp aynı olduğunu gördüm. Gözün görebildiği kadar aşağıda ve yukarıda insanlar yaşıyor ve her şey aynı.

Yeni gelenlerden, tanımadığım bir adam cevap verdi. "Bunun tek bir açıklaması var; geri kalanınız gerçek değil, kitaplar gibi sadece birer yaratı. Ruhum muhtemelen bir yerlerde bir fıçının içinde, pompalanan duyguları özümsüyordur. Sen, sen ve sen," dedi üçümüzü göstererek, "Tanrı'nın yarattığı boşlukta yüzen tek bir bilince yüklenen sinyallerden başka bir şey değilsiniz."

Birbirimize bakıp başlarımızla onayladık. Bu iddiayı çürütemezdik, ama gerçek olduğumu biliyor ve oradaki herkesin de öyle olduğunu düşünüyordum. Ona sırtımızı döndük.

Genç bir adam duraksayarak bana yan odalardaki insan sayısı hakkında sorular sormaya başladı. "Yolculuğunda odalarda kaçar kişi kalıyordu?"

"Buradakiyle aynı, her odada üç-dört kişi, gittiğim her yerde üçer yatak boştu," diye cevapladım.

"Garip," derken alnındaki çizgiler kısılmıştı. "Acaba

neden bizi daha çok sayıda tutmuyor ya da daha fazla dağıtmıyorlar? Neden üç-dört kişi kalıyor?"

Betty adında bir kadın gerçekten sıkıntılıydı. "Bin beş yüz kilometre kitap mı? Kaç tane var? Bu sonsuza kadar sürecek. Çoktan binlercesini elden geçirdim ve Bisküvi'nin "hurçla"sı gibi tek bir ifade bile bulamadım. Tüm bir hayat hikâyesini nasıl bulabiliriz ki?"

Betty güzelce bir kadındı, omuzlarına kadar inen düz, kızıl saçları vardı. Gençliği şaşırtıcı ve hoşuma giden bir şekilde beni ona çekiyordu. Bir parça heyecanlanmıştım. Karımdan daha bir aydır ayrıydım, yine de Betty'ye karşı güçlü bir çekim hissetmiştim. Kısmen cinsel açıdan olsa da, bundan daha saftı. Koşmak için buradan ayrılmamın öncesinde onu hatırlamıyordum.

Yolculuğum hakkında birkaç soruyu daha cevapladım. Sanırım herkes koridorun sonunu bulamadığıma, o kadar gittikten sonra pes ettiğime ve gittiğim her yerin aynı olmasına şaşırmıştı. Alt kattan hikâyemi dinlemeye gelen birkaç kişi açıkça düşmanlık sergilemiş ve tüm hikâyeyi uydurduğumu ima etmişti.

"Kendiniz de gidebilirsiniz," diye omuz silktim ve bunu yapacaklarını söylediler. Sanırım bu cehennemin insanların hayal ettiğinden çok daha büyük olması herkesi hayal kırıklığına uğratmıştı.

Kendi büfelerimize dağılırken, Betty'ye tek başına mı yediğini ve eğer öyleyse kendisine katılıp katılamayacağımı sordum. İsteğim karşısında şaşırmış görünse de yemekte bana eşlik etmeyi keyifle kabul etti. Acemice büfeye doğru yürüdük.

"Ne istersin?" diye sordum masumca.

Eğlenmiş görünüyordu. "Bu bir randevu mu?"

Kekeleyerek evli bir adam olduğuma dair bir şeyler mırıldandım.

"Duvardaki levhaya bak. Artık evli değilsin," dedi ağzı kulaklarında. Bir melek veya Yunan tanrıçası gibi ışık saçıyordu. Ona bakakaldım.

"Ah evet," diye mırıldandım, ama söylediği her sözle nefesimi kesiyordu. Ona bakmayı kesmeliydim. Gözlerimi diktiğimin farkındaydım ve bundan utanmıştım. Elimde değildi.

"Ton balıklı salata istiyorum," dedi nihayet ve ekledi, "marullu."

Siparişini verdim ve aletten çıkan salatayı uzattım. Ben balık ve patates istedim, tabaklarımızı en yakın kitap sırasının ortasına taşıyarak yere oturduk ve bacaklarımızı sarkıttık. İlk birkaç lokmayı sessizce yedik ve cehennemde yemeklerin ne kadar lezzetli olduğuna dair bir-iki yorumda bulunduk. Beni merak ediyordu, yemeklerimizin artıklarını attıktan sonra ısmarladığımız dondurmalarımızı bitirene kadar gevezelik ettim. Maine'deki Mormon misyonumu anlattım. Jeoloji alanında yüksek lisans yaptığımı anlattım. Çocuklarımı yetiştirmemi ve elbette nasıl öldüğümü anlattım.

Nazik bir dinleyiciydi ve ara sıra beni durdurup hikâyemde o veya bu konu hakkında sorular soruyordu.

Nihayet ben de kendinden bahsetmesini istedim. Bana utangaç bir bakış attı.

"Hayatımı nasıl anlatacağımı bilemiyorum. Bazen iyi bir hayattı, bazen değil; çoğunlukla ikincisi. Mississippi'de, Tupelo yakınında, nehir şeridinden fazla uzak olmayan bir yerde fakir bir ailede büyüdüm. Babam, nefretin vücut bulmuş şekliydi. Annemden nefret ederdi. Benden ve kız kardeşimden nefret ederdi. En çok da erkek kardeşimden nefret ederdi. Bize dayak atan veya kötü davranan bir tip değildi, ama kötüleri varken asla nazik bir söz söylemezdi. Fazla bağırmazdı bile. Sadece bizi görmezden gelirdi. Annemi ise döverdi. Annem ufak tefekti ve işler babamın istediği gibi gitmediğinde onu çocuk gibi dizine yatırır ve kemeriyle kıyasıya döverdi.

"Bir sabah uyandığımızda babam yoktu. O kadar. Bir gün kahvaltıya gelmedi ve hepsi bu. Annem onun nereye gittiğine dair tek kelime etmedi, sadece işine devam ederek hiçbir şey olmamışçasına başkalarının çamaşırlarını yıkamayı sürdürdü. O gittikten sonra biraz şarkı söylemeye başladı, ama hepsi bu kadar.

"Lisede tarih öğretmenimden hamile kaldım. Çocuk hakkında bir şey duymak istemiyordu, çocuğun kimden olduğunu söylersem beni ve bebeği öldüreceğini söyledi, ben de ağzımı açmadım. Karşılıksız çekler yazıp durduğum için bebek doğduktan kısa süre sonra elimden alındı. Bebeği alıp evlatlık verdiler. Sadece altı ay hapis yattım, ama çıktığımda kimse bebeğimin nerede olduğunu söylemedi.

"O sırada savaş çıkmak üzereydi ve Kuzey'de kadın-

lara uygun işler olduğunu duyup oraya gittim. Elli iki yıllık kocamla orada tanıştım. Dünyadaki en iyi adamdı. Babam ne kadar aşağılıksa o kadar iyi ve nazikti. Dört kızımız ve bir oğlumuz oldu. Hepsi üniversiteye gitti; kızların hepsi hemşire oldu ve oğlum babasının kereste fabrikasını devralmak üzere döndü. Kocam hayatında bir gün bile hastalanmamıştı, öldüğünde içimin sökülüp sığırların ayaklarının altına atıldığını hissettim. Artık yaşayamayacağımı veya tekrar sevemeyeceğimi düşünüyordum. Ama ikisini de yaptım. İki kocam daha oldu. İkisi de iyi insanlardı, ama Jonathan'ımın yanına yaklaşamazlardı..."

Sesi kısıldı ve bir süre konuşmadım. Sadece güzel bir yüzü olan kızıl saçlı bir nesneden gerçek bir insana dönüştükçe, ona karşı arzum kaybolmuşa benziyordu. Yine de yirmilerindeki bu genç kadının benimle doksan sekiz yaşında bir nine gibi konuşmasındaki tutarsızlığa alışamamıştım.

"Onunla burada, cehennemde karşılaşmayı hayal ediyor musun?" diye sordum. Yaşlı, iri gözleriyle bana bakıp başını salladı.

"Ben de," dedim. "Sanki bir gün bana doğru gelip 'Selam bebeğim' diyecek ve..." Gerisini getirmedim.

Dondurmalarımızı karıştırarak bir süre oturduk, ardından bardakları deliğe fırlattık. Orada bıraktığımızda sabaha kaybolmuş olacaklarını biliyorduk, o halde hiçliğe düşüşlerini izlemenin tadını neden çıkarmayalım?

Cehennemdeki ilk iki yılımı Betty ile geçirdim. İyi

vakit geçiriyorduk, ama gece aktiviteleri dışında fazla ortak yönümüz olmadığı ortaya çıktı.

Cehennemde cinsel faaliyetlere dair bir kural olmadığına ve eşlerimizin çıkıp gelmeyeceğine ikna olmamız birkaç ay sürdü. Böyle garip bir belirsizlik durumunda, özellikle ikisi de Zerdüşt cehennemine düşmüş aktif bir Mormon ve iyi bir Hıristiyan için, cinsel ilişkiye başlamak zordu. Bakir yeni evliler gibiydik. Bu tür bir şeyin yanlış olduğu inancıyla büyütülmüştüm. Hayatım boyunca güçlü bir ahlak duygusuyla yaşamıştım. Bundan nasıl vazgeçebilirdiniz? Hiç yapmayacağınıza inandığınız şeyleri nasıl yapabilirdiniz? Destekleyici yapının bir efsaneden ibaret olduğu ortaya çıkınca tüm o inandıklarınız nereye giderdi? Ne şekilde veya neye dayanarak ahlaki bir duruş sergileyeceğinizi nasıl bilebilirsiniz, kozmik bir kural, kesin bir buyruk olmadığını anladığınızda nasıl davranırsınız? Bu zordu. Çözmesi hüner istiyordu. Yoğun kayıp duygumu hâlâ hatırlıyorum. Acısı beni neredeyse öldürecekti. Betty olmasaydı atlayabilirdim, ama o zaman nereye gidecektim? Elbette şimdi bunun cevabını biliyorum.

3
YIL 102:
EN ANLAMLI METİN

Treacle usta toplantıda düzen çağrısında bulundu. Jeoloji Profesörü sıfatıyla beşinci sırada oturabiliyor ve kitap yığınlarından sahnede dik durmuş, mor –üzüm suyuyla boyanmış– cübbesi içinde gülümsediğini görebiliyordum. Boşluğun görgüsüz diğer tarafından birkaç meraklı izleyici kaba yorumlarda bulunduysa da her zamanki gibi onlara aldırmadık. Dönüp birkaç sıra geride oturan yatak arkadaşım Sandra'ya –Yüksek Matematik Doçenti– baktım. Bana gülümsedi, Treacle'a baktı ve gözlerini devirdi. Ben de gülümseyip başımı salladım.

Treacle sessiz olup kendisini dinlememiz için boğazını temizledi.

"Üniversitemizin müzik grubunun çalacağı bir parçayla başlayacağız." Bunu söylerken bana doğru kaşlarını çattı. Bu sabah çalıyor olmalıydım, ama hindi kemiğin-

den flütüm dün gece süpürülmüştü ve başka bir tane oymaya zaman bulamamıştım. Belli ki, bacağımda bağlı olduğu yerden çözülmüştü. Utanç vericiydi, zira bir yıldan uzun süre onu saklamayı başarmıştım. Ah, neyse, *c'est la vie*.

Müzik çok güzeldi ve orada olmadığım için gerçekten hafif bir suçluluk duydum. Aynı zamanda, flütler bensiz de bu kadar güçlü olduğu için hayal kırıklığına uğramıştım. Yemek için ısmarlanan çiğ bağırsaklar kitaplıklar ile korkuluk arasına veya korkulukta yukarıdan aşağıya gerilmiş ve farklı türlerde arplar oluşturulmuştu. Bu müzik aletlerinin kurulması bütün sabahımızı aldığından, yapılan müzik epey takdir görüyordu. Uçurumun karşı tarafındaki yığınlar arasındaki görgüsüzler bile müzisyenler çalarken bizi taciz etmeyi kesti.

Güçlü ve takdir dolu bir alkışın ardından Treacle tekrar ayağa kalktı.

"Yüce Zerdüşt Tanrısı'na duayı Profesör Donaldson okuyacak. Duanın ardından bu yılın En Anlamlı Metni Dr. Rachel Hasnick tarafından okunacak. Dr. Carter metni sunacak ve üç ay önce, eksi üç yüz seksen sekizinci bölge, eksi elli altıncı kattaki beşinci sıranın kırk sekizinci kitabında metni bulan Stew Sand'e ödülünü verecek. EAM için çok sayıda aday olsa da, bu metin bulunduğunda bu yılın galibinden kimse şüphe etmedi."

Profesör Donaldson ayağa kalkarak ellerini havaya açtı.

"Cennetini heyecanla beklediğimiz Yüce Tanrı. Burada cehennemdeki hayatımızın yüz ikinci yılının ilk gü-

nünde, sana şükretmek ve hatıranı ve varlığını onurlandırmak için toplandık. Bu toplantıları kutsa ki lütfunu kazanalım. Hayat hikâyelerimize yönlendirilebilelim. Hapis hayatımız kısa sürsün. Çabalarımızı kutsa. Tüm bölgelerimizde huzur olsun. Arayıştan yılmayalım. Üniversitemizi kutsa ki gelişmesi sürsün. Liderleri ve konseyleri cehennem halkına gerçeğin öğretilmesinde bilge olsun. Bilgimizi birleştirip birbirimize dünyadaki hayatlarımızdan derlenen gerçekleri öğreterek daha iyi insanlar olmaya yönlendirilelim. Öyle ki..."

Burada koptum ve Sandra'ya bir göz attım, duaya bütün kalbiyle katılıyor gibiydi. Üniversitenin yöneticilerine asla itiraf etmeyecek olsam da, dua etmeye çalışmak konusunda son derece şüpheliydim. Nasıl bir Tanrı iblislerin böyle garip bir cehennem seçmesine izin verirdi? Bilinçli yaratıkları neden buna maruz bırakıyordu? Ona veya bize ne yararı olabilirdi? Tapınmaya layık mıydı? Gerçekten bilmiyordum.

Bu yılın En Anlamlı Metni'ni bulan Stew bize tanıştırılarak ödülünü aldı (duşlardan alınmış, şaşırtıcı gerçeklikte tavuk replikası şeklinde oyulmuş ve hindistancevizi elyafından bir yuvaya yerleştirilmiş bir parça sabun... Yiyecek büfelerinden neler alınabildiğine şaşarsınız. Belli ki yenecek bir şeyse isteyebiliyordun).

Rachel metni okumak üzere ayağa kalktı. İyi bir dosttu ve günlerce uzun uzun konuşmuş, düşünceli sohbetlerde hayatın doğasını, gerçekliği ve bu öbür dünyanın çıkarımlarını tartışmıştık. Cehennemden önce bir ede-

biyat dergisinin editörüydü ve şimdi felsefe grubunda Cehennem Çalışmaları Profesörü olarak görev almıştı. Kendisine uzatılan kitabı büyük bir ciddiyetle aldı. Açtı. "Sayfa seksen yediden okuyorum: 'O yarasa yine dört yaprağına yerleşti.'" İnsanlar bu pasajın anlamını düşünürken derin bir sessizlik oldu. Barbara kitabı Profesör Treacle'a uzattığında adam konuşmayı sürdürdü.

"Öncelikle metnin tam bir cümle olduğuna dikkatinizi çekerim. Büyük harfli bir sıfatla başlayıp noktayla bitmesi önemli. 'Yarasa' öznesi ve 'yerleşmek' fiilinin 'dört yaprak'a işaret ettiğine dikkat edin, bunların 'ona' ait olduklarını görüyoruz. Daha önce hiç böylesine mükemmel bir bileşik cümleyle karşılaşmadık. Stew Sand bu yılın En Anlamlı Metni'ni bulduğu için övgüleri fazlasıyla hak ediyor. Metnin yeri burada bulunan herkesçe ezberlendi ve kitabın yerini ziyaret edip anlamını düşünmek isteyecek çok kişi olduğuna eminim. Tekrar teşekkür ederiz Stew." Treacle ona dönüp başının ufak bir hareketiyle beraber nazikçe alkışlamaya başladı. Hepimiz ona katıldık.

Alkışlarken, gıda mühendisi Johannas Back bana dönüp acıyla fısıldadı. "Anlamını kesinlikle biliyorum ve fazla düşünmeme gerek yok; bu aptal cümle kadar anlamlı bir paragraf bulana kadar bin yıl geçecek anlamına geliyor." Gülerek başımla onayladım. Ama elbette, içten içe cesaretim kırılmıştı. Yüz yılı aşkın zamandır buradaydık. Ve bu yılın en anlamlı metni bu muydu? Geçen yılki daha kötüydü: "Boyalı köpekleri nehre tık." Herkes

bu yılki cümlenin güzel bir fiile sahip olması ve hatta bir parça anlamlı olması karşısında heyecanlanmıştı. Ama bu, benimki bir tarafa, herhangi birinin hikâyesini bulana kadar çok uzun zaman geçeceğini anlamamı sağlamıştı.

Toplantı bittiğinden, insanlar dağılmaya başlamıştı. Bazıları uzun bir yoldan gelmişti. Kimi –12.853. kattan, kimi 22.889 raf öteden geliyordu. Üniversite saygın bir kurumdu ve çok uzaklardaki insanlar bile ününden haberdardı. Fakülteye dahil olmaktan mutluluk duydum. Rachel'ın az önce okuduğu kitabı tutmuş, tek başına durduğunu gördüm.

"Selam. İyi okumaydı," dedim başını kaldırdığında.

"Teşekkürler," dedi hafif bir tebessümle. "Bir yıl daha bitti ve önemli bir şey daha bulduk."

Hafifçe güldüm, sesli bir yapmacık tebessüm gibi.

"Hep aynı inançsız, ha?" dedi.

"Sadece çok uzun zaman geçti; dünyadaki ömrümün iki katından fazla," diye cevapladım kendime acıyarak. "Ve bu sürede tek bir tutarlı cümlecik buldum, 'ampul okyanusu kaldı,' her şey bir tarafa..."

Gülümsedi. "Ah evet, '25 yılının EAM'si."

"Kesinlikle," diye devam ettim, "ve o zamandan beri tek bir şey bulamadım, bugünkü iyi bir cümleydi bu arada, ama Stew bir kazıcı, günün büyük bölümünü yüzünü kitaplara gömmüş tarayarak geçiriyor. Ben bir saatin sonunda dayanamaz hale geliyorum."

"Evet, ben de."

Bir an sessizce durduk, sonra metni görüp göremeyeceğimi sordum. Uzun süre Stew'da kalmış ve adam daha bir hafta önce kitaptan ayrılmıştı.

Rachel başını sallayıp kitabı bana verdi. Sayfayı açıp metne baktım. Saçmalıklar denizi içine gömülmüş kelimeleri görünce ürperdim. Anlamlı, gerçek kelimeler, uzun zaman önce dünyada basılmış gerçek bir kitaptan bir cümle içindeymişçesine. Uzun süre baktım, kitabın ağırlığını ve anlamsızlıklar okyanusunda bir ada, mantıklı bir metin bulmanın derin tatminini hissettim.

"Bir parça umut veriyor."

"Evet öyle... ve belki biraz da umutsuzluk."

Rachel'a baktım. Hepimiz beyaz olduğumuz için ufak farklılıkları gözümüzde büyütüyorduk ve çilleri, gözümü korkutacak kadar farklı ve gizemli görünmesine neden oluyordu. Hangi umutsuzluktan bahsettiğini biliyordum. Sayısı yetmiş beşi aşan bir grup kişinin yüz yıllık çabaları sonucunda ortaya tek koyabildiği, bu ufak absürd cümleydi.

Rachel devam etti. "Ve bundan bıktım. Monotonluktan bıktım. Bu üniversiteden bıktım. İnsanların hayat hikâyelerini dinlemekten bıktım. İnsanların hayattayken okudukları kitapları tekrarlamasını dinlemekten bıktım." Gözleri sulanmaya başlıyordu. "Ve en çok neden nefret ediyorum, biliyor musun?"

"Ne?" dedim elimden geldiğince anlayışla, ama neyin geldiğini tahmin edebiliyordum.

"Heyecanla bekleyecek bir şey olmamasından bıktım.

Hayallerim olmamasından bıktım. Yüz yıl –dünyadaki hayatımın dört katı– sonsuz bir saçmalık içinde bir yerlerde var olan bir kitap aramakla geçti. Artık dayanamıyorum. Bundan bıktım." Aniden olabildiğince sertçe büfeyi tekmeledi ve ağlayarak yanına çöktü.

Bir an öylece durdum. Bu tür çöküntüler yaygındı. Hepimiz bıkmıştık. Kendimi koyuversem, gerçekten koyuversem, dakikalar içinde aynı durumda kalabilirdim. Yanında diz çöküp Rachel'ı ayağa kaldırdım. Yüzümden yaşlar aktığını fark ettim. Bu beni şaşırttı. Bugüne özel bir şey; lanet metnin okunması ve böylesine aptal bir şeyi bu kadar büyütmek benim duygularımı da yüzeye çıkarmıştı.

Bana baktı, benim de ağladığımı gördü ve gülümsedi. "Kötü bir gün."

"Kötü bir gün," diye onayladım. Ayağa kalkmasına yardım ettim, bir adım attı ve acıyla yüzünü buruşturdu.

"Sanırım parmağımı kırdım," diye güldü alayla.

"Muhtemelen," dedim. "Aleti epey sert tekmeledin. Sabaha iyileşir."

"Evet. Elbette."

Etrafa baktı. Etrafta hâlâ oldukça çok kişi vardı. Sandra benden tarafa bakıyordu. Yemekte kendisine mi katılacağımı, yoksa bütün akşam Rachel'la mı konuşacağımı merak ettiğini anlamıştım. Sandra'yla üç yıla yakın zamandır yatıyorduk. Sandra'dan hoşlanıyordum, ortak çok şeyimiz vardı ve onu özleyecektim. Tam o anda bunu düşünmem garipti, ama doğru olduğunu biliyor-

dum. Büyük bir şey olacağına emindim. Nereden bildiğimi bilmiyorum, ama emindim.

Rachel baktığım yöne gözlerini çevirdi ve konuştu. "Gitsen iyi olacak. Sandra'nın kıskançlık belirtilerini buradan bile hissediyorum. Kendimi toparlarım. Sen git. Ben iyiyim."

Ona aldırmadım. "Sen '58'in keşif kolundaydın, değil mi?"

"Evet."

"Anlatsana," dedim, Sandra uzaktan hâlâ dik dik bakarken. "Senin versiyonunu dinlediğimi sanmıyorum."

Bana minnetle bakarak anlatmaya başladı. "Eh, bildiğin gibi sekiz kişiydik. Dr. Cummings öncülük ediyordu. Koridorun sonuna, zemin veya en üst kata ulaşana kadar yukarı, aşağı, sağ ve sol taraflara gidecek sekizer kişilik dört grup oluşturdu, plan sona ulaşana kadar geri dönmemekti, yirmi yıl sürse bile... Bunu dinlemek istediğine emin misin? Pek ilginç bir hikâye değil."

Şiddetle başımı salladım.

"Pekâlâ, ben Cassandra'yla aynı gruptaydım..."

"Antropolog olan, değil mi?"

"Hayır, o Marksist iktisatçı."

"Doğru. Devam et."

"Ve Jed, Conrad, Katrina, Daphne –sarışın uzun boylu Daphne– Mike, Rudy ve Doc."

İsimler tanıdıktı, başımı salladım.

"Biz sola gittik. Her gün öğlene kadar yürüyor, bir şeyler yiyor ve geceleme zamanı gelene kadar tekrar yü-

rüyorduk. Bir ay kadar sonra üniversitemizi duymamış insanlarla karşılaşmaya başladık. Ama daima uzaktan haberler almak istiyorlardı. Elbette hiç farklı bir ırk yoktu. Yaşlılar yok. Çocuk yok. Siyahi yok. Asyalı yok. Hispanik yok. Sadece donuk, hep var olan beyazlar. Gittiğimiz her yer medeniydi; öbür taraftaki vahşi davranışların ve tecavüz çetelerinin aksine. Garip biçimde, altı ay kadar sonra insanlar seyrekleşmeye başladı. Bir hafta sonra ise tamamen kayboldular. Yalnız kalmıştık. Kitaplar devam ediyordu. Yatak odaları hep aynı aralıklarla beliriyordu ama kimse yoktu.

"Başta zevkliydi. Çocuklar gibi gizli yerlerde oyunlar oynuyorduk ama bir ay sonra kendimizi yalnız hissetmeye başladık. Bir yıl sonra konuşacak hiçbir şeyimiz kalmamıştı ve birbirimizin sinirine öylesine dokunuyorduk ki geceleri farklı odalarda uyumaya başladık. Ama bir görevimiz vardı ve durmaksızın yürüdük. Bir yıl daha yürüdük ve birbirimize tek kelime etmedik. Sonraki yıl kızlar bir araya gelip zaman zaman konuşmaya başladı. Ertesi yıl birkaç aşk ilişkisi ve ara sıra sohbetler devam etti. Beşinci yıldönümünde aniden durduk. Kimse bir şey söylemedi. Sadece yürümeyi kestik, birbirimize baktık ve geri dönüp eve geldik. Tekrar insanlarla karşılaşmanın nasıl bir şey olduğunu anlatamam. Sanırım gördüğümüz ilk adam aklımızı kaçırdığımızı düşünmüştür, ama başka bir yüz görmeyeli dokuz yıldan fazla olmuştu ve onu yalnız bırakamıyorduk. Sanırım bu kadar yaltaklanma karşısında kendini

meşhur biri gibi hissetmiştir. Dokuz yıl ve sadece sekiz surat. Korkunçtu."

Düşünceli bir sessizliğe gömüldü.

"Aynısını yukarı ve aşağı gidenlerden de duymuştum. Bir süre sonra insanlar kayboluyor, ama kitaplar devam ediyordu... Yukarının grubu yirmi beş yıl yoktu, değil mi?" diye sordum.

"Yirmi üç, ama kim sayar?"

"Ve biri geri dönmemişti? Julia Hatch, değil mi? Onu biraz tanıyordum."

"Sanırım. Dediklerine göre nihayet geri dönerlerken sadece 'Beni unutun,' demiş ve tırmanmayı sürdürmüş. Acaba hâlâ tırmanıyor mudur..."

Sandra'nın şimdi gerçekten kaşlarını çattığını fark ettim. Bir an sonra öfkeyle uzaklaşacağını biliyordum. Ama ben Rachel'la konuşmak istiyordum.

Sandra'yı o da fark etti.

"Gitsen iyi olur. Pek mutlu değil."

Başımı sallayarak sesimi alçalttım. "Sence burası gerçekten Zerdüşt cehennemi mi?"

"Ah. İnançsız sakinimiz. Bundan nasıl şüphe edebilirsin? Büyük bir iblis hepimize aynı hikâyeyi anlattı. Elli metrede bir aynı şeyi söyleyen bir tabela var. Ve burada olduğumuz gerçeğinin etrafından dolanabileceğimiz bir yol göremiyorum. Hepimiz aynı kurallara, aynı sürekliliğe gözümüzü açıyoruz. Neden şüphe ediyorsun?"

"Şüphe etmiyorum, sadece etmek istiyorum. Sanırım kısmen bir farklılık veya nüans olmadığından, yaprağın

damarları veya bir parça feldispattaki tanecikler gibi çeşitlilik ve ayrıntı yokluğundan. Zihinlerimizin bir yerlerde bir kavanoz içinde durduğu ve tüm bunların bir tür yansıtma olduğuna dair idealist görüşü düşünüyorum. Bir yusufçuğun kanadını detaylandırmakla uğraşmak zorunda değilsen bu tür bir verinin sağlanması daha kolay olur."

"Olay bu mu sence? Sadece sen mi gerçeksin?" diye sordu Rachel kurnazca.

İçimi çektim. "Hayır. Aslında değil. Tekbenciliği ciddiye alamıyorum." Ona gülümseyip ekledim: "En azından senin gerçek olduğunu biliyorum."

Duygusal bildirim karşısında eğlenerek sırıttı, ama Sandra'nın durduğu yere de çabucak bir göz attı.

Sandra gitmişti. Bundan memnundum. Bir gün onun kollarında yatağa girip ertesi gün bir düğme çevrilmişçesine hiçbir şey hissetmemem garipti. Ama hayır, bu da dürüst olmadı. Bu uzun zamandır birikiyordu. Sessizliklerimiz uzamaya başlamıştı. Tartışmalarımız sıklaşmıştı. Kuracak düşünüz yoksa birisiyle nasıl beraber olursunuz? Gerçekleştirecek bir amaç yoksa? Anlam yoksa? Anlam yoktu; sonunda bizi birbirimizden uzaklaştıran canavar buydu. Daima.

"İnsanlar Tanrı'nın iyi olduğunu, her gün rahmeti için dua etmemiz gerektiğini söyleyip duruyor," dedim. "Ama neden dua edelim? Bize her şey veriliyor. Korunma için mi? Neden? Ölsek bile ertesi gün hiçbir şey olmamışçasına uyanıyoruz. Dua, arayışı hızlandıracak mı? Buna dair bir kanıt görmedim. Neden bizi sonsuz bir cehenneme

mahkûm eden Tanrı'ya şükredelim? Hepimiz yavaş yavaş deliriyoruz. Ya görevimiz? Bunun imkânsız olduğunu biliyoruz. Hayatımıza dair bir kitap mı? Bunun gibi milyarlarca kitap olmalı. Ne kadar ayrıntılı? Kimin gözünden? Hayatımızın her saniyesini içeren bir kitap, ciltler sürecektir. Hayatımı kendi gözümden anlatan bir kitap, beni seven veya benden nefret eden gözlemcilerinkinden çok farklı olacaktır. Doğru olan hangi kitap?" Öfkemi ondan çıkarıyordum, ama kendimi tutamıyordum. Bu yerde çok fazla öfke, çok fazla sonsuz, anlamsız hüsran vardı.

"O yüzden inanmak istemiyorum," diye devam ettim. "Dünyadaki hayatımda, değerli eşimle beraber sonsuza kadar yaşayacağıma inanıyordum. Bir gün Tanrı olacağıma inanıyordum. Komşuma iyi davranmaya inanıyordum. Ev eğitimimi alıyordum. Vergimi ödüyordum. Gelen çağrıya kilisede çalışarak uydum. O Tanrı buradakinden çok daha anlamlıydı, ama Göksel Krallık'ta uyanıp çevremde müteveffa ailemi ve dostlarımı mı buluyorum? Hayır, kendimi masasında oturan bir iblisin bürosunda, katlanan sandalyeye oturmuş, iblisin arkasındaki pencerede cehennemde yanan insanların görüntülerini izler buluyorum. O anda tüm inançlarım kayboldu. Şimdi neden herhangi bir şeye güveneyim? Kimbilir, yüz milyar yıl sonra kitabımı bulurum. Yarığa yerleştiririm ve bum! Bir bakarım Zerdüştlük de gerçek din değil, aslında başından beri haklı olanlar Vaftizcilermiş ve bu sadece Tanrı'nın ebedi dehşete başlangıç salvosuymuş. Yani bam, fış, ve kendi-

mi kaynar kükürt denizinde bulurum. Ya da belki burası garip bir filozof cehennemidir ve bizim ifade edilmiş veya edilebilecek her tür cehennemi deneyimlememiz gerekiyordur." Hüsran ve moral bozukluğu içinde yere çöktüm. "Yani... sanırım işlerin yoluna gireceğine dair bir umudum yok."

Yanımda diz çöküp ellerimi ellerine aldı. Bir şey söylemedi, sanırım gerçekten söylenecek bir şey yoktu. Yarın olacak, bir şeyler tartışacak, büfeden yemek yiyecek ve uyuyacaktık.

Bana düşünceli biçimde bakarak üzgünce kendi kendine gülümsedi. "Buraya ilk geldiğimde kendimi yiyecek zincirinin alt sıralarından yemeye adamış bir vejetaryen olduğumu hatırlıyorum. Hayattayken hayvanlara alçakça işkence eden endüstriyel gıda sektörünün bir parçası olmak istemiyordum. Sonra bir gün yemek yerken beni izleyen biri, 'Koca evrende bir yerde insanların tavuk fabrikası işlettiği bir cehennem olduğunu mu sanıyorsun? Ya da büfelere bu yemekleri hazırladıkları ve bir tür taşıyıcı bantla gönderdikleri bir cehennem?' diye sordu. Bunun mantıksızlığını asla unutamadım. Burada hiçbir şeyi umursayamayız. Bir fark yaratamayız; hiçbir şeyin anlamı yok, bunların nereden geldiğini veya nereye gittiğini bilmiyoruz. Hayatlarımızın bir bağlamı yok. Hepimiz beyazız, birer hiçiz, sürekli tekrarlanan aynı mantıksızlık örnekleriyiz. Üniversite yoluyla bir parça umut veya anlam kazımaya çalışıyoruz, ama nihayetinde anlam yükleyebileceğimiz hiçbir şey yok. Bizler lanetliyiz."

Bunu soğuk bir ifadeyle, şikâyet etmeksizin ellerine bakarak söyledi ve ekledi: "Eh, en azından biftek yiyebilirim. İnekle hiçbir ilişkisi olmadığına kesinlikle eminim. Nasıl olabilir ki?"

Başımı sallayıp uzandım ve elini tuttum. Serin olsa da fiziksel açıdan gerçek ve yumuşaktı. Hafifçe parmaklarını ovdum ve başparmağımla avucuna masaj yaptım. Gevşeyip içini çektiğini hissettim. Yiyeceklerimiz ne inek, ne tavuk, ne de domuzlardan yapılıyordu, bundan ben de emindim. Burada hiç hayat yoktu. Cehennem bir makineydi. Bizim haricimizde. Burada, elimin içindeki eli, bizi cehennemin soğuk tiktaklarından ayıran tek gerçeklikti. Elini ovduğumda içini çekmişti; bu bir anlam değil miydi? Tutunabileceğimiz bir şey değil miydi? Onunla beraber *olabilirdim*. Başka bir ilişki kuramazdım, ama belki de elimin içindeki eli yeterliydi, yeterli ve gerekli. Cehennemde mekân mefhumu yoktu, zira her yer aynıydı. Tekdüze bir monotonluk. Mekânsız bir mekân. Bağlamsız bir mekân. Ama burada, şu anda, onun elini ovuyordum ve içini çekiyordu. O bir farklılıktı. Belki her insan, bu değişmeyen kitap rafları, büfeler, saatler ve halıyla dolu bu koridorlardaki tek farklılıktı ve buna, ve buna, en azından, tutunmak zorundaydık.

Yalnız kaldığımızı fark ettim. Birisi yüz kat yukarıda yeni bir cümle bulunduğunu söylemiş ve herkes bakmak için oraya koşmuştu.

Bana baktı. "Yukarı çıkıp metni görmek istiyor musun? Belki bugünkü hayal kırıklığını telafi eder."

Elini bırakmadım.

"Rachel, istersen gidebilirsin..." Lafımı bitirmeye fırsat bulamadım, zira beni öpmüştü. Yüz yıldır aldığım en derin, en tatminkâr öpücük. Bu metnin ne olduğunu asla öğrenemedik.

Birini bin yıl boyunca sevdiniz mi? İmkânsız olduğuna bahse girebilirdim, ama bu kadar süre boyunca beraberdik. Bin yıl boyunca cehennemin koridorlarını beraber aştık. Kavga ettiğimizi hatırlamıyorum. Sihir gibiydi. Geceler muhteşemdi. Günlerimiz kahkaha ve uzun, yavaş sohbetlerle doluydu. Bir defasında elli yıl boyunca köpekleri tartıştık ve birkaç yılımızı köpek taklidi yaparak geçirmeye karar verdik, dört ayak üzerinde koşuyor, çanaktan sadece köpek maması yiyor veya arada bir etli bir kemiği çiğniyorduk. Gariptir ki yaşantımız popüler oldu ve birkaç insan sürümüze katıldı. Dişlerimizle şilteleri indiriyor ve yerde yatıyorduk.

Beraberliğimizin 708. yılında yüzlerce insanı kapsayan ve on iki yıldan uzun süren ayrıntılı bir elim sende oyunu başlattık. Ebe olduğumuzda bir dizi karmaşık strateji geliştirip esirleri kurtarıyor ve müttefikler kazanıyorduk ve daima beraberce ebe oluyorduk. Biz bir ekiptik, Rachel ve ben. Ah, onu çok özlüyorum. Sanırım aşkımız sonsuza dek sürebilirdi. Süreceğinden eminim. O öylesine... hayır, kelimeler ve kısa cümlelerle anlatmaya çalışarak basitleştirmeyeceğim. Onu seviyordum. Bu kadarı yeterli.

4
YIL 1145: BÜYÜK KAYIP

"Hüküm ve gerçeğin peygamberi" Dire Dan popülerleşmeye başlayıp on binlerce erkek ve bir avuç kadından oluşan bir takipçi grubu oluşturduğunda işler kötüleşmeye başladı. Boşluğun diğer tarafından geldiğini ve Tanrı'nın bizzat kendisini ziyaret ettiğini iddia ediyordu. Tanrı bir gece odasında belirmiş ve ona kalkıp gerçeği duymasını emretmişti. Tanrı'yla görüşmesi şöyle olmuştu:

TANRI. Önümde eğil yağcı. Cehennem sakini. Ellerinde senin sonunu tutan Yüce Tanrı'nın burun deliklerinde kok. Eğil, larvadan daha aşağılık olan. Titre, varlıkla sıvan, çarpık ve kötücül uyuz.

DIRE DAN. Konuş, Ey Yüce Varlık. Senin hizmetkârınım.

TANRI. Sen benim hizmetkârım değilsin, yara irini. Sen benim için bir kuşun kuruyup çürümesi ve kokması

için oluğa terk edilmiş olan bitmemiş yemeğiyle atılmış kurtçuğun artıklarından daha aşağılıksın. Beni "hizmetkâr" çığlıklarınla rahatsız etme ve kulağımı gereksiz yağcılıklarla doldurma.

DIRE DAN. Peki Tanrım.

TANRI. Ama benim aracım olacaksın. Cehennemdekiler günahlarıyla gücendirdikleri kişinin kim olduğunu öğrenmeli. Gazabımı hissetmeleri sağlanmalı. Cezalandırılmalarının zamanı geldi. Elimdeki kamçı olacaksın. Sıkılı yumruğumdaki kılıç olacaksın. Onlara cezalarını vereceksin. Cehennemde huzur dolu günler bitti. Onları tekrar tekrar öldür. Tecavüz et, işkence et, acı ve ateşle tanıştır. Tek bir huzurlu an verme. Onlara günahları ve asiliklerinin neden olduğu gazabı öğret. Uyanık olduklarında onlara vur. Uyurlarken onları çarp. Merhamet etmeksizin kes. Acımadan biç. Gün bugündür. Onlara adil bir Tanrı'nın dehşetini öğret!

DIRE DAN. Bunu yapacağım.

Ve böylece Direistler veba gibi yayıldı. Cehennemi alabildiğine cezalandırdıklarında parlak bir cennet geleceği vaadiyle sayıları arttı. Bir yıl içinde sayıları binleri bulmuştu. Uçurumun karşısında, kitaplığın her iki tarafında yandaş topluyorlardı. Daha önce böyle bir terör görmemiştik. On ila otuz erkek ve ara sıra birkaç kadını kapsayan sürüler halinde avlanıyorlardı. Ellerinden geldiğince acı verme yeminleriyle bağlanmışlardı. Onlara

katılmayanları günlerce hapsediyorlardı. İşkence ediyorlardı. Bunu anlatamayacağım. Benim becerimin ötesinde. Hayvanlara dönmüştük. Kaçıyorduk. Saklanıyorduk. Koşuyorduk. Kitaplığın her iki tarafını da gözetliyorduk, zira iki taraf bizi avlarken beraber çalışıyordu. Sadece hiç kimsenin yaşamadığı yerlere gitmek istiyorduk, ama Direistler dört yönde sınırları dikkatle koruyordu.

Bu terör döneminde bir gün, yemek yediğimiz yere yakın bir merdiven boşluğunda iki kişi belirdi. Yüzleri belirgin bir dehşetle gerilmişti. Bize bakıp haykırdılar: "Kaçın!"

Sebebini biliyorduk. Başka uyarıya ihtiyacımız yoktu. Rachel ve ben yerimizden fırladık. Olabildiğince hızla, sola doğru koştuk. Uçurumun karşısında, diğer taraftaki Direistlerin bizim taraftaki sürüyü bize doğru yönlendirdiğini görebiliyorduk. Daha hızlı koştuk, bacaklarımız kısa mesafe koşucuları gibi inip kalkıyordu. Aniden, önümüzdeki bir merdiven boşluğundan bir çete döküldü. Durup diğer tarafa döndük, yakındaki diğer bir merdivene atıldık ve aşağı indik. Arkamızda kurtlar gibi soluyan yaratıklarla merdivenlerden aşağı uçtuk. Başka bir kata inerek sağa döndük. Sola gitmeliydik. Bu ebedi çılgınlık mekânında tek bir dilek hakkım olsa, bu boş yerde tek bir duama karşılık alabilsem, bu sağa değil sola dönmüş olmamız olurdu. Neden? *Neden?* diye o zamandan beri kendime soruyorum.

Etrafımız sarılmıştı. Önümüzdeki merdiven boşluğundan başka bir çete daha çıktı ve kuşatıldık. Gözle-

ri korkunçtu, yüzlerinde şiddet ve nefretten başka bir şey okunmuyordu. Ellerinde inek ve sığır kemiklerinden sopa ve mızraklarıyla yavaşça bize doğru ilerlediler.

Rachel bana döndü. Şaşırtıcı derecede sakindi. "Seni seviyorum," dedi yüzünde güzel bir tebessümle.

Ardından korkuluğa tırmanıp aşağı atladı. Onu tutmak, geri çekmek için birkaç kol uzandıysa da geç kalmışlardı. Kollar beni tutup korkuluğa yasladı. Düşüşünü izledim. Haykırmadı, sadece aşağı düştü. Direistler neşeli haykırışlar ve kahkahalarla izlerken giderek küçüldü ve nihayet küçücük bir noktaya dönüşüp her daim var olan ufuk çizgisiyle birleşti ve varoluşumdan silindi. Tek sevinç kaynağım gitmişti.

"Ben de seni seviyorum," dedim aşağıdaki boşluğa. Kafama bir kemikle vuruldu ve ortalık karardı.

Uyandığımda, yerimin değiştirildiğini ve bir yatak odasında yataklardan birinin altına baktığımı fark ettim. Sonra keskin bir acıyla beraber ortalık tekrar karardı. Tekrar uyandım, öncekiyle aynı açıyı fark ettim, havadan uçarak gelen beyzbol sopasına benzer bir şeyin ıslığını duydum ve tekrar karanlık çöktü. Bu durum otuz yedi gün devam etti, gerçi benim için sadece birkaç saniye gibiydi.

Bir aydan uzun süre boyunca bölük pörçük düşünebilmek yeni bir şeydi, ama zaman ve antrenmanla düşüncelerimin verimini artırabilmiştim. Kafama vurulmadan önce altı saniyem vardı. İkisi düşünme sürecinin

neresinde olduğumu hatırladığım alışma dönemine gidiyordu, kalan dördünde de durumumu düşünüyordum. Elbette benim açımdan bu bir ay sadece üç dakikalık bilinçle geçti, ama bu üç dakika içinde bir plan kurdum ve uygulamaya hazır olduğum bir noktaya ulaştım.

Uyanınca görünmez saldırganımdan olabildiğince uzağa yuvarlandım. Ardından, saldırganla arama güvenli bir mesafe koyunca sıçrayıp ayağa kalktım ve hızla dönüp onunla yüzleştim. İri bir uyluk kemiğini aşağı savuruyordu ve ortadan kaybolmam karşısında şaşırmıştı.

Kendimi küçük odalardan birinde, yatağın yanında bulduğuma şaşırmadım, ama saldırganım burada oturmuş gözlerini ovuşturuyordu.

"Vay, vay, vay, kurtulmayı başardın. En azından Higgins'in rekorunu kırdım, ama Barley'nin yanına bile yaklaşamadım." Adam ayağa kalkıp bana baktı.

"Kahve ister misin?"

İnsanlar kalkıyor, kimi banyoya gidiyor, kimi dışarı, büfeye yöneliyordu. Aniden her yatağın yanında büzüşmüş hareketsiz yatan, kafasına vurulmuş ve yanında kan birikmiş bir beden gördüm. Görüntü beni hasta etti. Bu insanlar ne yapıyordu?

"Belki biraz portakal suyu," dedim şüpheyle.

Adam omuz silkerek büfeye gitmemi işaret etti.

"Kaçmaya çalışma," diye uyardı. "Sen bir kölesin."

"Köle mi?" diye sordum.

"Kesinlikle, kardeşlik tarafından evlat edinildin. Bize hizmet edecek ya da sabah kurbanı olarak kullanılacak-

sın, son ayda olduğu gibi. Ustanın öğrettiği gibi, 'Sabah bir günahkâr öldürmek kutlu bir güne başlangıçtır.'"

Dilim tutulmuştu.

"Her iki kaderden de kurtulmanın bir yolu var, bize katıl ve yemin et. Bu sabah kahvaltıdan sonra bir öğretmen sana diğer Yükselmişler ile beraber ders verecek. Git kahvaltı için bir şeyler al." Bu sözlerin ardından banyoya girdi. Afallamış halde orada kalmıştım.

Dört bir taraftan ölümle çevriliydim, ama hayatta olanlar aldırış etmiyor görünüyordu. Olağan bir sabahmışçasına cesetlerin üzerine basıyor veya etrafından dolanıyorlardı. Odadan çıkıp büfeye geldim ve bir portakal suyu ısmarladım. Her yer ceset doluydu. İnsanlar koridorda un ufak olmuştu. Çarpık bedenlerin birçoğunun altından taze kan gölleri sızıyordu. Birkaç kişinin tek bir adamı dövdüğünü gördüm. Yere düşene kadar dövdüler ve öldürene kadar tekmelediler. Hareketlerinde kötülük yoktu. Sıkılmış gibiydiler, sanki saçlarını taramak veya büfeden yemek ısmarlamak gibi yapılması gereken bir sabah ayinini gerçekleştiriyorlardı.

Korkuluğa doğru yürüyüp aşağı bakarak Rachel'ın atlayışını düşündüm, bana birkaç dakika önce olmuş gibi gelse de gerçekte haftalar öncesinde kaldığını biliyordum. Üzerime bir üzüntü ve kayıp duygusu çöktüğü anda bir ses duydum: "Atlamayı sakın düşünme. Daha ayağını korkuluğun üzerinden aşırmadan seni yakalarız. Sonra oldukça nahoş bulacağın yöntemlerle sana işkence ederiz. En harikası, her sabah yeniden başlayabilmek.

Bir yıldan fazladır işkence ettiğimiz insanlar var. Büyük günahkârlar elbette. Bunu hak ediyorlar. Bu, Tanrı'nın muhteşem eseri."

Çıldırmış gibi ona bakakaldım.

"Alışırsın. Çığlıklarına yani. Hepsi Tanrı'nın eseri."

Bir an huzursuz göründükten sonra döndü. Bir dakika kadar sessizce bekleyip tekrar bana baktı.

"Gidelim."

Beni bir merdivene götürdü. Dört başka adamla beraber yukarı çıkan bir basamakta duruyordum. Hiç kadın görmemiştim, ama Direistler'den bazılarının kadın olduğunu duymuştum. Çok değil, birkaç kişi.

Bir adam gelip sırtını koridora vererek önümüzde durdu. Bizlerden bir farkı yoktu, hepimizle aynı saç tıraşı ve kıyafetlere sahipti. Konuşana kadar esir mi, gardiyan mı olduğunu kestirememiştim. "Ben Dire Dan'im."

Kanım dondu. Midem boğazıma geldi ve boğulur gibi oldum. Binlerce kişiye yıllardır acı ve işkence çektiren adam karşımdaydı. Rachel'ı boşluğa atlamaya mecbur eden adam karşımdaydı. Karşımda, bir metre kadar uzağımda, en kötü kâbuslarımdaki adam duruyordu. İçim öfkeyle kaynarken yumruklarımı sıktım.

"Sözlerimi dinlerseniz bu yerden kurtulursunuz. Beni yadsırsanız hayal bile edemeyeceğiniz kadar acı çekersiniz. Ben Tanrı'nın topuzuyum. Ben onun kumpasıyım, onun hükmüyüm..."

Tüm o sözleriyle sizi sıkmayacağım. Kibirli, kendi önemine inancıyla dopdoluydu. Bizi bekleyen dünyada-

ki şanından başka bir söz çıkmıyordu ağzından. Bu delilikti. Burada delilik mümkün müydü? Belli ki evet.

Gülümseyerek devam etti. "İşte vermeniz gereken karar. Bize katılıp acı ve işkence çektirirsiniz, ya da..." Lafını havada asılı bıraktı, "acı çektirilenlerden biri olursunuz.

"Bize katılırsanız bir yükümlülüğünüz olacak, şimdi size yaptığımız teklifi reddetmiş birisi. Sorumluluğunuzdaki bu kişiye bu mekânı acınası gücünüzün son damlasına kadar gerçek bir cehenneme çevireceksiniz. Bu günahkâra acı çektirmek için bütün becerinizi kullandığınıza beni ikna etmelisiniz. Endişelenmeyin, eğitileceksiniz..."

Aralıksız konuşmasına devam etti, ama yanında duran iki muhafızı bir dakikalığına yanından ayrıldı. Oturduğum basamaklarda, koridordan gelen çığlıkları duyuyordum ve Dire Dan'i ortalarına almış iki muhafız önce izlemek üzere dönmüş, ardından arbedeye yönelmişti. Dire Dan ile sahanlık, koridor ve korkuluk arasında kimse kalmamıştı. Tereddüt etmedim. Hiç böylesine gazap ve intikam duygularıyla dolu olduğumu hatırlamıyorum. O Rachel'ı almıştı. Dostlarıma işkence etmişti. Huzurumuzu paramparça etmişti. Tüm bu mantık yürütmeler daha sonraya aitti. Önümdeki fırsatı fark ettiğim saniyede tereddüt etmedim. Bir ay boyunca geliştirdiğim, sabah uyandıktan sonraki birkaç saniye içinde düşünme yeteneğim o anda işime yaradı. Basamaktan sıçrayarak bir defans oyuncusunun hızıyla ve Rachel'ın

kaybının acısının verdiği tüm güçle alçak yaratığı yakalayarak ikimizi de korkuluğun üzerinden fırlattım.

Onu belinden kavramıştım ve iki kitap dağı arasındaki büyük boşluktan yuvarlanırken bırakmadım. Çılgınca tekmeler savuruyor ve beni öldüreceğini haykırıyordu. Bunu yaptı da. Onu belinden tutuyordum, geriye kaykılıp kafamı tuttu ve hızla çevirerek boynumu kırdı.

Sabah olduğunda biz hâlâ düşüyorduk. Bir parça hayal kırıklığına uğramıştım, zira saatte yaklaşık yüz altmış kilometre hızla indiğimizi biliyordum ve bir gün ve gece sonunda dibe varmış olmayı ummuştum. Burasının dipsiz olabileceğine dair bir korkuya kapıldım. Sanırım çoğumuzun atlamasını engelleyen bu korkuydu. İki bin beş yüz kilometreye yakın mesafe katettiğimizi hesapladım, dip hâlâ görünmemişti.

Düşmanım hâlâ benimleydi. Altmış metre kadar tepemdeydi ve paraşütçü dalışına geçmişti, kol ve bacaklarını açmış, doğrudan bana bakıyordu. Ben samanlıktan fırlatılmış bir tavuk gibi kollarımı sallamayı sürdürüyor ve arada sırada takla atıyordum, ama o kontrolü eline almış gibiydi. Sanırım pratik yapacak koca bir günü vardı, ben ise kaza mankeni kadar ölü ve çaresiz bir şekilde düşmüştüm. Saf, mutlak bir nefretle bakıyordu. Biraz daha yaklaşıp iyi prova edilmiş bir söylevi haykırmaya başladı.

"Seni böcek! Kiminle savaştığını biliyor musun? Köpek! Tanrı'yla savaşıyorsun! Tanrı'yla. Sen..." Sözünü bitiremedi; gazap dolu bir çığlık kopardı, kollarını iki

yanına bitiştirdi ve kafa üstü bana doğru daldı. Önünden kaçmaya çalıştımsa da, o güdümlü bir mermiyken ben kontrolümü kazanamamıştım. Kafalarımız içi geçmiş iki kavun gibi çarpıştı.

Uyandığımda onu bulmam epey zaman aldı. Etrafa bakınmaya çalıştımsa da hâlâ kontrolümü kazanamamıştım, onun numarasını kullanarak kollarımı açtığımda dengemi sağlayabildiğimi fark ettim. Mükemmel hafızam sayesinde daha önce gördüğüm serbest paraşütçü fotoğraflarını düşündüm ve düşüş biçimlerini taklit etmeye çalıştım. Bir saat kadar sonra oldukça iyi gidiyor, hatta yönümü bile kontrol edebiliyordum.

Nihayet fark edebildiğim üzere, Dire Dan yaklaşık iki yüz elli metre altımdaydı. Dibe vardığımızda onunla mücadele etmek zorunda kalacağım düşüncesi midemi bulandırdıysa da, Rachel'ın da orada olacağını hatırladım. Bu habis adamın çeteleri yüzünden atlamak zorunda kalmış başkaları da olacaktı. Yere indiğimizde birçok müttefikim olacağını düşündüm.

Düşmanım kol ve bacaklarını açıp düşüşünü yavaşlatmak için çılgınca çabalıyordu. Ağır bir yapıdaydı –benden daha kaslı– ve belli ki daha az sürtünmeyle daha hızlı düşmüştü. Arada bir bana bakıp duyamadığım şeyler haykırıyordu, ama ben de yavaşlamayı öğrenmiştim. Gün içinde acıkıp susamaya başladım. Aşağı uçarken düşmanımın yavaşça uzağa sürüklenmesini izledim. Kollarımı belli bir açıda tutuyor ve ondan uzaklaşıyordum, farklı yönlere sürükleniyorduk. Bu kadar

uzun süre düşmek garip bir histi. Rüzgâr kulaklarımda uğulduyordu, ama belli bir huzur, daha önce yaşamadığım rahatlatıcı bir özgürlük hissi de vardı. Eğlendiğimi itiraf etmeliyim. Oldukça eğleniyordum. Cehennemde yeni deneyimler az ve nadirdi ve ben çok eğleniyordum. Yere indiğimde Rachel ile beraber yukarı tırmanıp tekrar atlamayı planlıyordum. Katlar yanımdan baş döndürücü bir hızla geçiyordu. İnsanların arada bir durup bana baktığını görüyordum. Kimi acımayla, kimi eğlenerek, kimi ise cehennemdekilerin başına bela olan bir ifadeyle bakıyordu: can sıkıntısı. Uzun zamandır düştüğümü bildiğimden bu kadar insan görmek beni şaşırtmıştı. '52'nin seyyahları bu kadar inmiş miydi? Zemine daha ne kadar vardı?

Işıklar sönmeden hemen önce Dire Dan'i son kez gördüm. Altımda, topluiğne başı büyüklüğünde görünüyordu ve aramızda büyük bir mesafe vardı. Etrafımı mutlak karanlık sararken garip bir emniyet hissine kapıldım. Saatler boyu uyanık kaldım, ama şafaktan hemen önce, cehennemde kimsenin uyanık kalamadığı o kaçınılmaz anda, kitapların iade olduğu, ölülerin dirildiği, tüm yaraların iyileştiği o garip saatte, uyuyakaldım ve ışıklar yanana kadar uyanmadım.

Dire Dan gitmişti. Onu bir daha görmeyecektim. O zamandan beri karşılaştığım hiç kimse de görmedi. Benim gibi o da kitaplıkta kayboldu. Tek başına. Hâlâ Tanrı'nın yumruğu olduğunu düşünüp düşünmediğini merak ediyorum.

Susuzluğum artıyordu. Acıkmıştım da, ama susuzluk en kötüsüydü. Gün boyunca yüzlerce çeşme ve büfenin yanından geçmiş, yanımdan uçarcasına geçmelerini izlemekten başka bir şey yapamamıştım. Ağzım kurumuştu, dilim ağzımın içinde şişmişti. Uçuş alıştırmalarıyla zihnimi bunlardan uzaklaştırmaya çalıştım. Kollarımı gömleğimin içine çekip kumaşın altında kıvırdığımda yönümü oldukça iyi kontrol edebildiğimi keşfettim. Hızımı artırıp düşürmeyi ve yön ölçüsü almayı öğrendim, ama aşağı doğru hareketim her şeye baskın çıkıyordu ve yatay devinim sağlasam bile şaşırtıcı bir hızla aşağı uçmayı sürdürüyordum. Havada sürtünmeye bağlı olarak düşüş hızınızın bir sınırı olduğunu hatırladım. Mükemmel hafızamla bunun saatte yaklaşık yüz doksan kilometre olduğunu anımsamıştım.

Gün sonuna doğru susuzluğum dayanılmaz bir hal almıştı. Tüm kemiklerim ağrıyordu. Uykuya daldığımda rüyamda su içtiğimi gördüm. Ama rüyalarımda ne kadar içersem içeyim, susuzluğumu gideremiyordum. Boğazımın ağrısı devam ediyordu, daha fazla içmeye çalışıyordum, ama değişen bir şey yoktu. Çok defa geceleri öylesine susamış olarak uyandım ki başka bir şey istemez olmuştum. Neden Tanrı cehennemi, tüm yaralar sabaha anında iyileşmiş, ama açlık ve susuzluğu sadece büfeler giderebiliyor olacak şekilde kurmuştu?

Sonraki üç günü hayal meyal hatırlıyorum. Dilim ağzımın içinde şişmişti ve tüm kemiklerim ağrıyordu. İnsanların bana su teklif ettiğini duyduğumu sandım. Bir

noktada, Rachel'ın yanımda aşağı uçtuğunu, elinde bana uzatmaya çalıştığı büyük bir sürahi dolusu portakal suyu olduğunu düşündüm, her uzanışımda ise uzağa sürükleniyordu. Uyku, rüya, uyanıklık halleri birbirine karışmıştı. Artık net göremiyordum, her şey bulanıktı. Nihayet susuzluktan ölmüş olmalıyım, zira bir sabah kendimi çok iyi hissederek uyandım. Susuzluk çekmiyordum. Kahvaltı iyi gelirdi, ama sabahları normalde olduğumdan daha aç değildim. Günler süren perişanlık ve rahatsızlığın ardından bu çok iyi gelmişti.

Hâlâ düşüyordum. Hâlâ ara sıra insanlar görünen katların yanından geçiyordum, ama giderek seyrekleşmekteydiler. Bazen yeni bir grup görene kadar birçok kat geçmem gerekiyordu. Dibe daha ne kadar kalmıştı? Artık ulaşmam gerekmez miydi?

Yeni bir susuzluktan ölme döngüsüne girmek istemiyordum. Kitap raflarına geri dönmeye çalışmaya karar verdim. Önce duvara yaklaştım, ellerimi gömleğimin içine soktum ve ellerimle duvarı iterek yavaşlamaya çalıştım. Nafile. Sadece kendimi duvardan uzaklaştırmıştım.

Yere Süpermen gibi inmek zorunda olduğumu fark ettim, korkuluk ile o katın tavanı arasındaki iki buçuk metrelik boşluğa yatay olarak ilerlemem gerekeceği için bu da epey bir yatay hız gerektirecekti. O nedenle iki buçuk metrelik düşüşte altmış santimetre karşıya ilerlemem gerekiyordu. Bunun için fazla hızlıydım ve gömleğimi kollarım sayesinde kanada çevirmiş olsam bile

yatay yönde bu kadar ilerleyemiyordum. Ama denemek zorunda olduğumu biliyordum, aksi halde asla öğrenemezdim.

Gerinip süzülmeye çalışmak üzere kıvrıldım. Fena gitmiyordu; tam korkuluğun yanında uçuyordum ama yine de iki buçuk metrelik aralığa giremeyecek kadar hızlı düşüyordum. Bacaklarımı korkuluğa en yakın yere uzatarak içeri sokmayı başardım. Bacağım, kopacak kadar büyük bir kuvvetle korkuluğa çarptı ve beni döne döne uzaklaştırdı. Bacağım kırılmış, kalça kemiğim kalçamdan ayrılmıştı. Düşmek de acıya iyi gelmedi. Ne dünyada ne de cehennemde böylesi bir acı çekmiştim. Şoka girdim ve neyse ki bayıldım. Öğleden sonra kendime geldiğimde acı dayanılmazdı. Bir şey yapmalıydım, korkuluğa doğru hamle yapıp kafamı dışarı çıkardım ve uçarken korkuluğa çarptım.

Ertesi sabah kendimi iyi hissediyordum. Tamamen iyileşmiştim, ama hâlâ düşüyordum. Tekrar denemeye karar verdim. Korkuluğa yönelerek elimden geldiğince yatay bir rota çizmeye çalıştım. Bu defa daha iyi bir planım vardı. Önceki gibi bacağımı uzattım ve tekrar korkuluğa çarpıp kırıldı, ama dönerken kollarımı bir alt katın korkuluğuna dolamaya çalıştım. Onlar da yerinden çıkmış gibi bir his verse de bacaklarımı o kat ile bir altındakinin arasındaki boşluğa savurdum. İkisini de içeri aldım, yavaşça iniyordum, öyle ki birkaç dakika süreyle bacaklarımla çocuk gibi korkuluktan sarkmayı başardım. Ama katın içinde değildim ve iki kırık kol ve bir

kırık bacakla tekrar düşmeye başladım. Acıyı unutmak için kafamı korkuluğa vurmam uzun sürmedi.

Ertesi gün bunu tekrar denedim ve neredeyse içeri giriyordum. Belimi kırmamış olsam yere inebilirdim. Ertesi gün, yatay ilerleyişimi geliştirip duvara dayadığım kol ve bacağımla yavaşlamayı başararak nihayet içeri girdim. Yere kondum. Her iki bacağımı, kollarımı ve neyse ki boynumu kırmıştım. Ama kafamdan başka yerde his olmaksızın orada yatarken bir zeminde olduğumu görebiliyordum. Düşüşüm sona ermişti. Bacaklarımı hissedebilsem dans edecektim.

Bayıldım ve akşamüstüne doğru uyandığımda bana bakan bir adamla karşılaştım. Bir kan gölü içinde yattığımdan ve bükülmüş, kırık kol ve bacaklarımın tam görülecek bir manzara olduğundan eminim. Konuşamıyordum, ama çenemi oynattım.

Açıkça neler olduğunu merak ederek bana baktı. Sonra nazikçe sordu: "Dayak mı yedin?"

Cevap veremiyordum. Çabamı fark edip yanıma çömeldi. "Hayır için iki defa, evet için bir defa gözünü kırp."

Gözümü bir kez kırptım.

Başını kaşıyıp kendi kendine konuştu. "Nasıl bir belaya düşmüş? Bunu kendi kendine mi yaptın?" diye sordu.

Nasıl cevap vereceğimi bilemediğimden tereddüt ettim, ama önce iki kez, sonra bir kez gözümü kırptım.

"Bir anlamda?" diye sordu.

Gözümü bir kez kırptım.

Tekrar bilincimi kaybediyordum ve kayıp gitmeye başladığımı fark etti.

"Seni öldürmemi ister misin?" diye sordu aceleyle, ben bayılmadan önce.

Hafifçe gülümsemeyi başarıp bir kez gözümü kırptım.

Bir yatakta uyanmıştım! Tavana gözlerimi dikip düşmüyor olmanın verdiği sıcak güven hissinin tadını çıkardım. Odada yalnızdım, dün karşılaştığım adamın nereye gittiğini merak ettim. Yataktan fırlayıp büfeye koştum. Yumurta, pastırma, salam, krep ve bir sürahi dolusu portakal suyu aldım. Muhteşemdi. Yerken yemekten ve boğazımdan aşağı inen sıvının tatlı hissinden başka bir şey düşünmedim. Uzun zamandır öylece oturup düşünme fırsatı bulamamıştım. Direistler yakalandığımdan beri beni öylesine çok öldürmüştü ki, oturup yemek yemenin zevkini almayı unutmuştum. Kahvaltıdan sonra etrafa baktım. Bir kişi bile yoktu. Mekân sessiz ve hareketsizdi. Ne kadar aşağı indiğimi düşündüm. Kilometrelerce sürmüş olmalıydı, ama öğrenmenin bir yolu yoktu. Kenardan bakıp çok geçmeden düşüşümü sürdürmem gerekeceğini düşündüm. Tekrar dibe yönelip Rachel'ı bulmalıydım. Bu korkunç düşüşün diğer tarafında beni bekliyor olacağını biliyordum ve onu bulmalıydım. Yine de, tekrar düşme fikri beni neşelendirmiyordu. Serbest düşüşten kurtulmak çok zor olmuştu, oraya geri dönmenin düşüncesi sinir bozucuydu.

Günün geri kalanında tembellik ettim, kitapları açıp aşağı atıyordum. Hepsi saçmalıktı elbette, ama avlanma

güdülerim sürüyordu. Kestirip geç bir öğle yemeği yedikten sonra bir adamın geldiğini görüp şaşırdım. Yaklaştığında, onun dün beni ıstırabımdan kurtaran adam olduğunu fark ettim.

"Merhaba," dedim beriki yaklaşırken. "Dün bana yardım ettiğin için teşekkürler."

Omuz silkti. "Herhalde sen de benim için aynısını yapardın."

"Elbette," dedim ve onu büfenin yanında oturmaya davet ettim. Elinde, içinde kitap olan bir yastık kılıfı tutuyordu. Dikkatle yanına yerleştirerek içini çekip oturdu. Bana yan yan baktı. "Uzun yoldan geliyorsun. Sen de mi birinci katı arıyorsun?"

Belli belirsiz başımı salladım. "Bir bakıma, ama mola verdim." Yıllardır aşağı inmekte olduğunu öğrendim. Birisiyle karşılaşmayalı üç haftayı geçmişti.

"Aslında," dedi, "seni yatağa taşıdıktan sonra yoluma devam etmiştim, ama halini düşününce bu sabah geri döndüm. Sana ne oldu? Çevrede garip vahşi çeteler olabileceğinden endişelendim."

Kaçışımı, düşüşümü ve raf yığınlarına geri dönme çabamı anlattığımda oldukça etkilenmişti.

"Dibe varmak için atlamayı sık sık düşündüm. Ama sanırım bir dip olduğundan hiçbir zaman emin değildim. Biliyorsun, sürekli bir dip olmadığını söyleyen kişiler vardı."

Direistleri hiç duymamıştı, bunu öğrendiğime sevindim. Nüfuzları kitaplığın benim bulunduğum kısmında

öyle büyüktü ki, her yere yayıldığından endişeleniyordum. Görüşlerini açıkladığımda başını hayret ve üzüntüyle salladı.

"Yani yukarılardan geliyorsun. Yedi, belki on gün boyunca düştün. Saatte iki yüz kilometre kadar hızla. Epey mesafe katetmişsin. Kıskandım. Elli bin kilometreye yakın. Hem de en üst kat daha da yüksekte. Kim tahmin ederdi?"

Gülümsedim. "Ben de daha önce dibe varmayı umuyordum."

Cehennemde âdet olduğu üzere birbirimize dünyadaki hayatlarımızı, cehennemdeki maceralarımızı ve bu sonsuz öbür dünyada zaman geçirmek için diğerleriyle paylaştığımız o öyküleri anlattık. Akşam yemeğinde beni dilimlenmiş biftek, meyveli börek ve zencefil sosundan yapılmış lezzetli bir Kore yemeğiyle tanıştırdı. Bu, ara sıra kendime hatırlatmam gerekecek bir yemekti.

"Bulduğun kitap ne?" diye sordum.

Gülümseyip kılıfından çıkardı. "Başladığım yerden yedi bin üç yüz yirmi iki kat aşağıda buldum," dedi, onun başlangıç noktası kesinlikle benimki olmadığından bu rakam bana bir şey ifade etmemişti. Kitapta peçeteyle işaretlediği bir sayfayı açıp bana uzattı. Şaşkına dönmüştüm. Şöyle yazıyordu:

> *Nefes, bana neşe patlamalarıyla geliyor. Taşlardan kanlı kurtlar dökülüyor, tuz desenlerini yalayarak geçerken kızıla bürünmüş. Neden işaret wu8&xxKJOPOlns;kkk;*

Kitaplıkta daha önce hiç böylesine berraklıkta bir metin okumamıştım. Gözlerimden yaşlar akarken minnetle ona baktım.

"Muhteşem, değil mi?" dedi.

"Dilbilgisi kurallarına uygun iki cümle! Bir anlamları var. Bu gördüğüm en şaşırtıcı şey. Bu şiir." Mutluluktan çıldırmıştım. Kitaba sarılıp kapağını öptüm ve isteksizce fakat saygıyla ona geri verdim.

"Teşekkür ederim," dedim. "Bana uzun zamandır tatmadığım bir umut verdin."

Başıyla onaylayıp tek kelime etmeden en yakındaki merdivene yöneldi ve aşağı inmeye başladı.

Yukarı doğru yaklaşık üç haftalık mesafede büyük bir grup olduğunu söylemişti. Onu aşağı indiren merdivenden yukarı çıkmaya başladım.

Merdivenleri birbiri ardına çıkıp katları aşarken düşünecek çok zamanım oldu. Daha çok Rachel'ı düşünüyordum. Bu kadar zaman sonra hâlâ düşüyor olmasından endişeleniyordum. Veya benim gibi kaçmayı başarmıştı, ama öyle olsa bile onu nasıl bulacaktım? Tekrar düşmeye başlarsam geceleyin onun yanından geçebilir ve bir daha asla bulamayabilirdim. Belki çoktan geçmiştim bile? Buraya geldiğimden beri ilk kez tekrar dua etmeyi düşündüm. Kontrol edemeyeceğim şeylerde yardıma ihtiyacım vardı ve alabileceğim tek önlem, dua gibi görünüyordu. Ama kime dua edecektim? Zerdüştlerin Tanrısı'na mı? Beni böyle bir yere gönderen bir Tanrı'ya mı? Tanrı nasıl bir yardımda bu-

lunabilirdi (dişil miydi *eril* miydi)? Bilmiyordum. Bunu öğrenmemin yolu yoktu.

Tanıdığım gruplardan binlerce kilometre aşağıdaki insanların tanıdıklarımdan (özellikle Direistlerden) farklı olacağına dair küçük bir umut besliyordum. Afrikalı veya Asyalı birisiyle karşılaşmaktan nasıl da mutlu olurdum. Anlatacak farklı bir hikâyesi olan biri. Tanıdığım tüm o insanların sonu gelmez tekdüzeliği bir şekilde bu cehennemin tekdüzeliğiyle karışmıştı. Aynı odalar, aynı korkuluklar, aynı büfeler, aynı banyolara sahip aynı yatak odaları, aynı tabelalarla aynı halı ve tümü de şaşmaz bir tekdüzelikte ciltlenmiş sonsuz kitap yığınları, hepsi beyaz, Amerikalı, hepsi 1939 ile 2043 yılları arasında ölmüş, aynı görünüşe, aynı saç kesimine, aynı çıldırtıcı alışkanlıklara sahip insanların tekdüzeliğinden aşağı kalmıyordu. Her yerde homojenlik hâkimdi, uçsuz bucaksız biçimde sonsuz bir monotonluğa uzanıyordu.

Kitaplığın yeni bir kısmına gelmiş olabileceğimi ummaya cüret ettim. Belki burası Çinlilerin tutulduğu yerdi! Belki on beşinci yüzyıldan bir Arap'la karşılaşabilirdim! Ama içten içe bunun doğru olmadığını biliyordum. Kitapların Latin harfleriyle dolu olduğunu hatırlattım kendime. Ama belki Almanya'dan biriyle karşılaşabilirdim. Ama yine, harflerin üzerinde hiç çift nokta yoktu. İngiltere? Belki. Ama her nedense, bu cehennemin belirleyici noktasının amansız tekdüzeliği, tür çeşitliliğinden yoksunluğu olduğundan korkuyordum. Bunun sonunda bir cennet varsa, büyük bir çeşitlilikle, belki de evrenlere

yayılmış farklı zeki türlerle dolu olmalıydı. Evet, cehennem ne kadar tekdüze ise, cennet de o kadar çeşitlilik dolu olmalıydı.

Tırmanırken, dünyadaki hayatımdan hatırladığım dağ ve ormanları düşündüm. Karıncanın derisinin karmaşık yapısını düşündüm. Göğe uzanan bir çam ağacının kıvrık dallarına konmuş, sesi serin sabaha yayılan kuşun şarkısı ne kadar yumuşaktı. Serçenin zikzaklı tüylerini ve tüylerindeki desenli renklerini, göğsündeki çizgili benekleri, minik pençeli ayaklarıyla tutunduğu sert, kahverengi, çatlak ve oyuklu ağaç kabuğunu düşündüm. Burada bir hamamböceği bile görmek için çok şey verirdim. Servetle bile satın alınamayacak bir hazinenin müjdecisi olurdu. Göğüs kafesinden dışa doğru çıkan altı bacağını görmek, bin yıl kuyrukta beklemeye değecek bir manzara olurdu. Narin çok parçalı antenlerine şarkılar yazılırdı. Kanatları, okunduğunda insanları onlarca yıl ağlatacak şiirlere ilham verirdi.

Ama burada, cehennemin derinliklerinde böylesi bir harikaya denk hiçbir şey yoktu. Böylesi çeşitlilik sergintileri bizden esirgenmişti. Müzik yapma çabalarımız dünyadakinin gölgesinden başka bir şey değildi, ama müziğin ötesinde doğal sesleri özlüyorduk. Sonbaharın serin bir gününde meşe ağacının sararan yaprakları arasındaki rüzgârın hışırtısı. Dik bir dağdan aşağı inen ufak bir çaydaki düz taşın üzerinden aşan suyun etrafa sıçraması. Tren düdüğü veya yoldan aşağı inen bir kamyonun çığlığı bile senfoni gibi gelirdi.

Merdivenleri çıkan ayaklarımın yere çarpışı, buradaki heyecan yoksunluğumuzu hatırlattı. Ama bıkana kadar tekrarlayamayacağım şarkılar bilen Hindistanlı bir erkek veya kadınla karşılaşma hayali kurarak tırmanmaya devam ettim. Basamaklara inen ayaklarımın çınlaması, kaçmanın mümkün olmadığı tekdüzeliğin bir özeti haline geliyordu. Yine de tırmandım. Yukarı. Hep yukarı.

Dört hafta sürdü, ama sonunda biriyle karşılaştım. Bitkin bir halde kata girdim, büfeye doğru sendeleyerek yürüdüm ve bir bardak Gatorade istedim. İçecek buz gibiydi, tadını çıkararak içtim. Rafların ortasında oturmuş, uçurumun sonsuz boşluğuna bakan bir adam gördüm.

"Merhaba," dedim.

Başını kaldırdığında, yüzündeki boş üzüntü ifadesi karşısında şoke oldum. Günlerce ağlamışçasına gözleri kızarmış ve şişmişti, ama beni asıl korkutan ıstırap içinde, boş gözlerindeki soğukluk –daha ziyade kaybolmuşluk– ifadesiydi. Bir şey söylemedi, bana boş boş baktıktan sonra dönüp uçuruma bakmayı sürdürdü.

Onu rahat bırakmaya karar verdim ve yatak odasına gittim, duş aldım ve yattım. Işıkların sönmesine bir saat kadar vardı, ama bütün gün tırmanmak yorucu bir işti.

Sabah olduğunda adam hâlâ oradaydı. Bir kâse Cap'n Crunch ve tost yerken adamı tekrar konuşturmaya çalıştımsa da, sessizliğini korudu. Tekrar tırmanmaya başladım. Her beş katta bir merdivenden ayrılıp rafların arası-

na bakıyor, daha fazla insanla karşılaşmayı umuyordum. O sabah saat on sularında bir grup insanla karşılaştım. Birbirlerine sokulmuşlar, büyük bir trajedi yaşanmışçasına ağlıyor ve alçak, hazin seslerle konuşuyorlardı. Yaklaşırken temkinli bir biçimde selam verdim. Bir kız gözyaşlarına boğuldu. İnsanlar, cehennemde daha önce görmediğim biçimde yas tutuyordu.

Gerçek bir ölümün olmadığı bir yerde acı, öfke, nefret, ahlaksızlık, alevlenen çılgın kötücül bir hınç, sıklıkla can sıkıntısı, sık sık hüsran, sevgi, neşe, tatmin, heyecan, giden sevgilinin ardından üzüntü ve birçok farklı duygu görmüştüm, ama bunu değil. Böyle bir yas görmemiştim. Kayıp ve katışıksız umutsuzluğun böyle çarpıcı bir bileşimini dünyadaki yaşantımdan beri görmemiştim.

"Ne oldu?" diyebildim.

Bana dönen adamlardan birinin yüzü bir acı maskesiydi.

"Duymadın mı?"

Düşüşümü ve kitaplığın bu tarafına inişimi kısaca anlattım.

"Uzun bir yol katetmişsin," oldu tek yorumu.

Hâlâ dibe varamamış olduğuma şaşırdığımı söyledim. Kadınlardan biri ve iki adam gözyaşlarına boğuldu.

Konuşan adama bakarak elimden geldiğince nazikçe sordum: "Ne oldu?"

Bana tekneyle yabancı bir ülkeye gelmişim gibi baktı.

"Efendi Took hesaplamalarını bitirdi." Grupta yeni bir gözyaşı dalgası dolandı.

Bana dönerek konuştu: "Belki gidip onunla bizzat konuşmalısın. Artık bundan bahsedemeyeceğim." Konuşurken sesi çatladıysa da devam etti: "On yedi kat yukarıda. Sana ne olduğunu anlatır."

Gerileyip tekrar tırmanmaya başlarken buz gibi bir sessizlik vardı. On yedi katı çıkmak sadece birkaç dakika sürdü.

Koridora doğru yürüdüğümde acı karşısında şaşkına döndüm. İnsanlar ağlıyordu. Bazıları katatoniye girmiş, hiçliğe bakıyorlardı, yüzlerinde ifadeden yoksun, donuk bir sırıtış vardı. Gördüğüm bir adama Bay Took'u nerede bulabileceğimi sordum. Beni koridordan aşağı yönlendirdi. "Üçüncü daire," dedi katı katı. Acı içindeki ruhlar topluluğunun arasından geçtim.

Bay Took yatağına oturmuş, başını ellerinin arasına almıştı.

"Bay Took?" diye sordum. Başını kaldırdı. Cevap vermediği için tekrar sordum.

"Ne var?" dedi soğuk bir sesle.

Kata yeni geldiğimi ve elli bin kilometre yukarıdan olduğumu söyledim.

Başını sallayıp iğneleyici bir tonda sordu: "Yani o kadar yukarıda bile sadece beyaz, İngilizce konuşan Amerikalılar mı var? Bunu tahmin etmeliydim. Ne istiyorsun?" İlgisiz görünüyordu.

Tereddüt ettim. "Ben sadece... üzüntünün sebebini merak ettim."

Bana güldü ve bir kitaptan yırttığı sayfaları fırlattı.

Kenarları keskin bir kemik ve büfeden alınmış yanık bir şeyle çiziktirilmiş karakalem denklemlerle doluydu.

"Şunlara bak. Sorunu cevaplayacaktır. Şunlara bak ve ağla, zira sana bu cehennemde olmanın ne anlama geldiğini tam olarak anlatacaklar. Bak! Bak!"

Bir an şiddete başvuracağından korkup geriledim, ama sadece yatağa oturup tekrar başını ellerinin arasına aldı.

Kâğıdı alıp boş boş hesaplara baktım ama başını veya sonunu anlayamadım.

"Bunun üzerinde ne kadar çalıştın?" diye sordum, nefesi normale döndüğünde. Başını kaldırıp bana baktı.

"Ne?"

"Uzun süredir mi bunun üzerinde çalışıyorsun?"

Birkaç dakika içinde tahminde bulundum, ama asıl cevap biraz zaman aldı; tahminime inanmak istemedim.

"Sormamın sakıncası yoksa bunlar nedir?"

İçini çekti. "Kitaplıktaki kitap sayısını hesapladım." Durdu ve bana fırlattığı kâğıtlara baktı.

"Kaç tane?" diye sordum. "Sonlu bir sayı var mı?" Bu, cehennemde en çok tartışılan sorulardan biriydi. Üniversitemizde yüksek matematik eğitimi almış insanlar olsa da, olasılık teorisi bilgisine sahip kimse yoktu. Çoğunluğun sonlu ama çok yüksek olduğuna inandığı kitap sayısını gerçekten hesaplamış mıydı? Heyecanımın arttığını hissediyordum. "Kaç tane?" diye sordum sesimde daha fazla gerginlikle, sorduğum sorunun sonuçlarını anlamıştım.

"Doksan beş üstü bir milyon üç yüz on iki bin."

"Bu çok fazla. Değil mi?"

"Anlamıyorsun. Eski evrenimizde sadece on üstü yetmiş sekiz elektron vardı."

"Yani bu kitaplıkta, eski evrenimizin tümündeki elektron sayısından fazla kitap mı var?"

"Çok daha fazla." Sonra kötücül, sinsi bir bakışla ekledi. "Aslında kitaplığın boyutlarını hesapladım. Elli bin kilometre yukarıdan mı geldiğini söyledin? Ne zaman dibe varacağını merak ettin mi?"

Hafifçe başımı salladım.

Acı acı güldü. "Eh, cehennemin ortasına yakın bir yerdeysen, gidecek sadece on üstü bir milyon iki yüz doksan yedi bin üç yüz yetmiş yedi ışık yılın var." Soğuk kahkahasını asla unutmayacağım. "Eski evrenimizdeki elektronların bir milyon katından fazla inecek ışık yılın var."

İrkildim. "Rachel!" diye haykırdım. "Asla dibe varamayacağım."

Adam tiksintiyle başını salladı.

"Ah. Dibe varacaksın," diye güldü acıyla, "sadece bu uzun, çok uzun zaman alacak."

5
EN DERİN UÇURUM

Bundan sonra uzun yıllar dolandım. Felce uğramıştım. Rachel'la asla karşılaşamayacağımızı artık biliyordum, ama yüz yıl boyunca bir gün karşıma çıkacağını umdum. Zihnimde bu fikri döndürüp durdum. Bir gün bir büfeye gidecektim ve o da orada, çok sevdiği falafeli ısmarlıyor olacaktı. Beni görüp zıplayarak boynuma sarılacaktı. Onu asla bırakmayacaktım. Zihnimde onu bazen kitaplığın zeminine oturmuş, raflardan çektiği kitaplara bakarken görüyordum. Diğer zamanlarda düşerken yanımdan geçtiğini, adımı haykırdığını hayal ediyordum. Korkuluğun üzerinden atlayacak ve Süpermen gibi dalarak son dakikada onu yakalayacaktım. Sarılacak ve asla ayrılmayacaktık. Zilyonlarca yıl sonra dibe varana kadar asla ayrılmayacaktık. Ama bunlar gerçekleşmeyecekti. Onu asla bulamadım. Bu geniş kitaplığın bir yerinde yaşamını sürdürdüğünü biliyorum; hayatımın kitabı gibi o da bir yerlerde. Şu anda herhangi bir yerde, muhtemelen

benim gibi yalnız ve herhangi bir yerde raftan birbiri ardına kitapları çekiyor, inceliyor ve kenara atıyor. Muhtemelen benim gibi yanında bir-iki kitap saklıyor. Belki biri bir roman veya uzun ve karmaşık bir şiir. Belki kendi hikâyesini buldu ve bu cehennemi terk etti; hayır, okumamızı bekleyen bu kitaplar okyanusundaki milyarlarca yıl içinde benim gibi sadece bir damla yol alabilmiştir.

Şimdi, bu kadar uzun zaman sonra hâlâ, burada olacağım zamanın içinde bir ânın ufak bir parçası olacak kadar kısa bir zaman üzerinde odaklanmak bana garip geliyor, ama o ân içimde öylesine kök saldı ki deva bulmaz bir umutsuzlukla ona tutunuyorum. Saçmalıklarla dolu kitaplara bakarken evrenlerde çağlar geçiyor, yine de gerçekliğine inanmanın bile akıl kârı olmadığı kadar geride kalmış bir aşkı düşünmekten kendimi alamıyorum. Aşk nedir ki böylesine güçlü? Her ne ise, beni buraya yerleştiren bu Tanrı bu konuda bir şey biliyor gibi görünmüyor. Beni bir parça olsun sevdiyse, bunu bana çektirebilir miydi? Kim bilebilir? Bir zamanlar daha kötü bir cezanın dehşetiyle bunları dile getirmeye korkardım. Ama daha kötü ne olabilir ki? Aşkını hatırlayıp ona ulaşamayacağını bilmek mi? Aşkının ışık yıllarınca uzak bir yerde dolandığını, ona sonsuza dek ulaşamayacağını bilmek mi? Sonsuza kadar gizlenmiş olduğunu? Ben de bir kitap daha alıyorum. Açıyorum. Rasgele karakterlerle dolu bir sayfa görüyorum. Aşağı fırlatıyorum. Başka bir tane alıyorum. Tekrar. Tekrar. Tekrar. Tekrar. Tekrar... devam et, diyor noktalar. Devam ediyorum, ışık yılları, milyar yıllar birbirini izliyor...

Yüzlerce yıl boyunca dolandım. Çıktım, indim, çıktım. Arkadaşlar edindim, sevgililerim oldu, birkaç insanla kavga ettim, başkalarını korudum. Rachel'ı benden alan gibi kötücül ikinci bir gruba daha rastlamadığımı söylemekten mutluyum. Yine de hiçbir zaman eskisi gibi olmadım. Aşklarım derin değildi ve nadiren bir-iki yılı aşıyordu. Bir sabah atladım. Dibi bulup hikâyemi aramaya gerçekten başlamaktan başka yapacak bir şey kalmamıştı. Işık yılları boyunca düşmem gerekecekti. Büfeden bir kuzu kolu ısmarladım, kemik bir bıçak yaptım, cübbemden yırttığım kumaş parçasıyla koluma bağladım ve atladım.

Milyarlarca yıl düştüm. Her sabah uyanıyor, bıçağı boynuma saplıyor ve ertesi sabah uyanıp tekrar aynısını yapıyordum. Her gün, hiç durmadan. Bazen bir saat kadar uyanık kalıyordum, sonra sıkıntı basıyor ve kemik bıçağımı kullanıyordum.

Bunu, yüzyıllar boyu acı veren düşünceler izledi. Daha bir ışık yılı bile düşmediğimi biliyordum. İnecek daha gugollarca[1] ışık yılım vardı. Varoluştan daha derin bir umutsuzluk vardır; bilincin iliklerine, ruhun içine kadar işler. Bu şekilde yaşamaya devam edebilir miydim? Bu cehennemde var olmayı nasıl sürdürebilirdim? Yine de seçim şansım yoktu. Var oluş burada asla sona ermiyor. Sonluluk, sonsuzlukla arasında fiili bir fark göremiyorsanız, bir anlam ifade etmez. Her sabah umutsuzluk, içime işleyen buz gibi bir umutsuzluk beni pençesine alıyor, katatonik bir hissizlik veriyordu. Belirsiz bir düşüş, acıkma ve mantıkdışı bir susuzluk hissi vardı, ama

1 10 üzeri 100. (ç.n.)

bunlar uzaktaydı. Çok uzakta. Ve gelişimden beri ilk kez geçen günlere dair farkındalığımı kaybettim. Ne kadar süre düştüğüm hâlâ hafızamda yok. Cehennemdeki unutmama durumu askıya alınmıştı ve bu hissiz çılgınlığım içinde aşağı düşmeyi sürdürüyordum. Kaç milyar yıl geçtiğini bilemiyorum. Ama bu hissizlikten çıkışım yavaş oldu. İnsandan ziyade sebze gibiydim; bilincim öz farkındalığımın sadece bir gölgesiydi, zihnimdeki pusa sadece hafif bir nitelik hissi nüfuz edebiliyordu. Düşünmeyi, algılamayı bıraktım. Varlığımın, bir salyangoz veya amipten daha fazla farkında değildim.

Nihayet yavaşça bir sağduyu hissi kazandım ve düşüşümü sonlandırmaya karar verdim. Bana otuz iki çabaya mal oldu, ama nihayet kitaplığın tanıdık koridorlarında uyandım. İçgüdüsel olarak, hâlâ bir umut arayarak raftan bir kitap çektim; bir saçmalık serpintisiydi elbette.

Dikkatimi büfeye çevirdim. Patates ve dondurma ısmarladım. Oldukça yavan bir yemek, ama acıkmıştım.

Ayrıntıları artık geçiyorum. Anlatmaya değer çok az şey var, ama sonraki yüz kırk dört yıl boyunca kitap yığınlarında gezindim. Bir noktada düşüşe tekrar başlayacağımı biliyordum, ama uzun zaman boyunca sadece bir şeyler bulmak istedim. Şunu buldum:

rüzgârlı noktalara benzer ağaçları yakala

Birinin yanımdan geçtiğini gördüğümde sabahın erken saatleriydi. Yalnızdım. Çok yalnız. Elbette kitaplığın bu kadar aşağısında kimseyle karşılaşmamıştım, o yüz-

den birinin yanımdan düştüğünü görünce korkuluğun üzerinden atlayıverdim.

Kızı yakalamak güç olmadı. Ölü bedeni dönüp duruyordu ve ben kurşun gibi iniyordum; baş aşağı dalış pozisyonunda, ellerimi iki yanıma yapıştırmıştım. Kısa bir kovalamanın ardından ölü bedenini kollarıma aldığımda bebek gibi ağladım. Çok güzeldi! Melek gibiydi. Bütün gün saçını okşayıp ona sarıldım ve ölü bedeni kollarımda tutarak ağladım. Kolları ve bir bacağı yoktu. Raflara geri dönmeye çalışıyor olmalıydı. Bileğine bağlı kemik bir bıçağı vardı. (Elbette; bu yerde zamanın taleplerinden kaçmak için kaç tane tasarım çözümü olabilirdi?) Bıçakla gömleğimden kumaş şeritleri keserek kızı kendime bağladım. Tek bacağını kendiminkine, göğsünü de belime bağladım. Bunun, şafaktan önceki saatte bilincimiz kaybolduğunda birbirimizden uzaklaşmamamıza yeterli olmasını umdum. Sanırım dua bile ettim.

Sabah aynı anda uyandık. Bana bir saniye baktıktan sonra kollarını boynuma doladı ve sıkıca tutundu. Ona sarılıp onunla beraber ağladım. Başını geriye çekip bana baktı.

"Sen gerçek misin?" diye sordu hayretle.

Cevap veremedim. Sadece ağlayıp ona sarıldım. Aynı şekilde karşılık verdi.

Tekrar denedi. "Pes etmiştim."

Sadece başımla onaylayabildim. Ardından güçsüz bir "Ben de," cevabı verdim. Ne demek istediğimizi sorgulamaya gerek yoktu.

Adı Wand'dı. Gerisi önemli değildi. Hikâyelerimizi

paylaşmadık. Sadece yalnız ve kaybolmuş lanetlilerin anlayabileceği şekilde birbirimize tutunmakla yetindik. Raflara girişimizi dikkatle planladık. Birbirimizi kaybetmek istemediğimiz için birkaç gün boyunca düştük ve bu arada ayrı düşmeyeceğimiz bir plan hazırladık. Kavgada kenetlenen yengeçler gibi el ele tutuştuğumuzda dönmeye başlayabileceğimizi keşfettik. Birbirimizi itip çekerek kendi etrafımızda akçaağaç tohumu gibi dönüyorduk. Salıncakta daha yukarı sallanmak istercesine ayaklarımızı çalıştırıp dönüş ritmimizi hızlandırarak daha hızlı dönmeyi başardık.

Serbest düşüşten raflara girişte epey güçlük çekiyordu; yan tarafa yeterince sertçe çarpıp kol veya bacaklarını korkuluğa saracak kütleye sahip değildi. Düşüşünü kesmeye yaklaşmayı bile iki defa başarmış ve 783. denemesinde onu bulduğumda ölmüştü. Rachel'ı düşündüm. O kaç kez denemişti?

Plan yeterince hızlı dönebilmekti, böylece ben bıraktığımda korkuluklara çarpmadan üzerinden aşıp raflara dalabilecek yatay momentuma sahip olabilecekti. Başaramazsa onu yakalayacak ve ikimizi bağlayacaktım ve ertesi gün tekrar deneyecektik. Nihayet başardığında ise olabildiğince çabuk çarpmaya çalışacak ve onunla buluşmak üzere yukarı çıkacaktım.

"Sana geri çıkmam bir yılı bulabilir," dedim.

"Gerekirse yüz yıl beklerim," dedi haylazca gülümseyerek ve dudağımdan sertçe öptü.

Denemeye başlamadan önce iki kez seviştik. İkimiz de o kadar sık ve uzun süre düşmüştük ki birer hava ya-

ratığı gibiydik ve bu, yataktaymışçasına doğal geldi. Bir gün boyunca cenneti gördüm.

Raflara doğru ilk hamlemizi yapmak üzere dönmeye başladık. Hayatımda hiç bu kadar hızlı ilerlememiştim. Kitaplık çevremde öyle hızlı dönüyordu ki daha fazla tutunamayacağımı düşündüm, ama tutunduk ve kollarımızı ileri geri hareket ettirmeyi sürdürüp daha fazla açısal momentum oluşturduk. Ben mi onu bıraktım, yoksa merkezcil kuvvetle o mu benden ayrıldı emin değilim, ama birbirimizden uzaklaştık. Çok iyi gitti. Bir kurşun gibi benden uzaklaştı. Korkuluğa neredeyse bilincimi kaybedecek bir güçle çarptımsa da neyse ki sadece kalçamı ve belimi kırdım. Sevinçle, korkuluktan diğer bir serbest düşüşe doğru kayarken onun raflara girdiğini gördüm... İlk denemede! Ölmemişti ve ben bilincimi kaybederken koridorun zemininden gülümsemeyi başardı.

Ertesi sabah uyandığımda derhal yana çarpmayı denedim. Acele edip daha iyi hazırlanmamak aptallıktı ve sadece bir kolumu ve bilincimi kaybetmeyi başardım. Ertesi gün planımı uygulamaya koymadan önce daha dikkatli düşündüm. İlk denememde neredeyse raflara ulaşıyordum, ama yaklaşırken biraz dengemi kaybettim ve düşerken bacaklarımı korkuluğa saramadım. Ölmediğim için öğleden sonra tekrar denedimse de, sabahki teşebbüsümden dolayı çektiğim acıyla başarılı olamadım. Bu noktada artık endişelenmeye başlamıştım; günde yaklaşık 4.600 kilometre, 62.000 basamak düştüğümü hesaplamıştım ve kaybettiğim her gün bana üç aylık

tırmanmaya mal oluyordu. Ertesi gün moralim oldukça yerindeydi ve elimden geleni yaptım. Raflara doğru ayaklarım ileride olduğu halde uzandım. Bacaklarım çubuğa takılıp yerinden söktüyse de, geriye attığım taklayı yavaşlatıp kollarımı bir sonraki katın korkuluğuna sarmamı ve tutunmamı sağladı. Herkül'ün irade gücüyle bedenimin kalanını parmaklığın üzerine çektim.

"Geliyorum Wand," dedim ölürken neşeyle.

Ertesi gün merdivenlerden hızla çıkmaya başladım. Uçuyordum. Basamakları ikişer ikişer çıkıyordum. Durmak bilmiyordum. İlk ayın sonunda, yeterince yukarı çıkmadığımı bilmeme karşın her katta adını seslenmeye başladım. Her düşüncem onu bulmak üzerineydi, ışıklar söndükten sonra uzun bir süre daha koşuyordum, ta ki uykunun zorunlu olduğu, cehennemde her şeyin onarılıp düzenlendiği ve yenilendiği, şafaktan önceki o garip saate kadar.

Günler bir rüyadaymışçasına geçti. Tekrar kavuşacağımız ânı hayalimde tekrar tekrar canlandırdım, zihnimde ardı ardına oynatarak tek düşünebildiğim kavuşmamızmışçasına düşüncelerimde derin bir oyuk açtım. Beklenti bir yetenektir. Sanırım bundan daha büyüğü olamaz. Beklenti, umuttan doğmuştur. Gerçekten de umudun en iyi ifadesidir. Umut kaybolduğunda ise en büyük umutsuzluk gelir.

Onu asla bulamadım. Ne olduğunu bilmiyorum. Olabileceği her yeri aradım. Adını bıkıp usanmadan seslendim, ama yoktu. Onu asla bulamadım. Birkaç bin yıl dolaştıktan, rasgele kitaplar açtıktan, ama en çok onu

aradıktan sonra aşağı inmeye başladım. Wand'dan hiçbir iz bulamadım. Şimdi, karşılaşmamızın gerçek olup olmadığını düşünüyorum. Belki de rüyaydı? Belki onu raflara soktuğuma dair anım bir hayaldi ve ışık yılları boyunca aşağı inmişti. O yok. En azından burası belli.

Tüm umutlarım da gitti. Hiçbir şeye karşı umudum kalmadı; bir insanla karşılaşma, bir kitap bulma, buradan kurtulmak için gizli bir yol keşfetme... O kadar zaman geçti, ne söylenebilir ki? Tüm çeşitlilik kayboldu ve kitaplar arasında araştırmayla geçen milyarlarca yıl beni kötü bir konuşmacı yaptı. Size dibe düşüşümü anlatabilirdim; sonsuz acı ve unutuş döngülerinde tekrar tekrar açlık çekme ve ölmeyi. En alt katta arayışıma gerçekten başladığımı anlatabilirdim. Işık yılları boyunca yavaş yavaş merdivenlerden çıkışımı. Sayısız kitabı açışımı. Size arada sırada, her çağda, yanında bir milyar yıl kalabileceğim bir insanla karşılaşmamı anlatabilirdim. Ama ne çıkar? Bir milyar yıl sonra söyleyecek bir şey kalmıyor ve uzaklaşıyorsunuz, umursamazca. İnsanlarla ilişki kurma umudunun artık benim için bir derinliği veya önemi yok, tüm anlamlar uzun zaman önce sonsuz gri bir hiçlikte kayboldu. Şimdi tek önemli olan, arayışım. Bir zaman gelip kitabımı bulacağımı biliyorum, ama bu uzak bir gelecekte olacak. Ve bunun bugün olmadığına dair şüphem yok. Yine de garip bir umut var. Her nasılsa, herhangi bir şeyin, Tanrı, iblis, Ahura Mazda, herhangi birinin, benim çabaladığımı göreceği umudu. Gerçekten çabalıyorum ve bu da yeterli olmalı.

Ek

Babil Kitaplığı yazılabilecek, belli bir boyuttaki tüm kitapları kapsamaktadır. Standart bir klavyedeki tüm karakterleri ve her kitabın (orijinal öyküde Jorge Luis Borges tarafından tanımlandığı şekliyle) 410 sayfa uzunlukta olup her sayfada 80 karakterlik 40 satır bulunduğunu hesap ediyorum. O halde kitaptaki toplam karakter sayısı:

$$410 \times 40 \times 30 = 1.312.000$$

Standart bir klavyedeki olası karakter sayısı 95 kabul edildiğinde, mümkün olan kitap sayısı $95^{1.312.000}$ olarak hesaplanır ki evrende sadece $1,5^{80}$ elektron olduğu (Arthur Eddington'a göre [1882–1944]) düşünüldüğünde, oldukça büyük bir rakamdır. Şimdi, kitapların yaklaşık 3.5 santim kalınlıkta olduğu ve 60 metre uzunluğunda ve yaklaşık 9 metrekarelik yaşam alanındaki 8 rafa dik olarak yerleştirmek için yaklaşık 45 santim gerektiği kabul edildiğinde, kitaplığın boydan boya genişliği (her biri kitaplığın bir tarafındaki iki raf için) yaklaşık $7,16^{1.297.369}$ ışık yılı genişlikte ve derinliktedir.